



# Project Result 1: Toimintapoliittinen asiakirja (Policy Paper)



The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

# SISÄLLYSLUETTELO

\_Toc130302943

1	JOHDANTO .....	5
1.1	Taustaksi .....	5
1.2	Termien määrittely.....	6
1.3	Monimuoto-oppimisen määrittely tässä hankkeessa.....	7
1.3.1.	Monimuoto-opiskelun yleinen määritelmä .....	7
1.1.1.	Toteuttamistavat.....	8
1.1.2.	Erilaiset monimuoto-opetuksen toteuttamistavat .....	8
1.1.3.	Rajoituksista selviäminen.....	9
1.1.4.	Monimuoto-opiskelu (blended learning) määrittely tässä projektissa .....	9
2	Ongelman tausta .....	11
2.1	Taustatilanne hankkeen osallistujamaissa.....	11
2.2	Tämänhetkinen tilanne .....	13
2.3	Asian tärkeys .....	14
3	Aiheen määrittely.....	15
3.1	Lähtötilanne .....	15
3.1.1.	Tekniset haasteet .....	16
3.1.2.	Raportti .....	16
3.1.3.	Motivaatio.....	16
3.1.4.	Vaatimukset .....	16
3.1.5.	Opiskelijoiden taustat .....	17
3.1.6.	Työn valmistelu .....	17
3.2	Selvitys analyysissä käytetyistä menetelmistä .....	17
3.3	Kohderyhmäkeskustelut.....	18
3.3.1.	Mitä vastanneet opiskelevat / aikovat opiskella? .....	20



3.3.2.	Mikä on oppijoiden nykyinen taso tässä aiheessa?.....	21
3.3.3.	Haluaisivatko oppijat opiskella verkkokurssilla?.....	22
3.3.4.	Onko monimuoto-opiskelu tuttu asia?.....	23
3.3.5.	Ovatko oppijat osallistuneet monimuoto-opetukseen aiemmin?.....	24
3.3.6.	Jos oppijat vastasivat "kyllä" yllä olevaan kysymykseen Q6, mitkä ovat heidän kokemuksensa? .....	25
3.3.7.	Miten opiskelijat haluavat opiskella? .....	27
3.3.8.	Mitä välineitä oppijoilla on monimuoto-opetukseen osallistumiseksi? .....	28
3.3.9.	Arvioi taitoja sen mukaan, mikä merkitys niillä on monimuoto-opiskelussa onnistumisessa. ....	29
3.3.10.	Mitkä ovat 3 tärkeintä kompetenssia, joita tarvitaan monimuoto-opiskelussa?.....	30
3.3.11.	Mitä esteitä oppijoiden on voitettava menestyäkseen monimuoto-opetuksessa?.....	31
3.3.12.	Mitä tukea oppijat tarvitsevat voidakseen opiskella monimuotokoulutuksessa? .....	33
3.3.13.	Miten oppijat arvioivat seuraavia digitaitoja?.....	34
3.4	Kyselylomake opettajille ja kouluttajille .....	35
3.4.1.	Onko monimuoto-opiskelu tarpeellista tulevaisuudessa? .....	36
3.4.2.	Perustelut 'kyllä'-vastauksille?.....	37
3.4.3.	Perustelut 'ei'-vastauksille? .....	40
3.4.4.	Mitä haasteita kouluttajat ovat kohdanneet tarjotessaan monimuoto-opetusta aikuisopiskelijoille, jotka ovat matalasti koulutettuja?.....	40
3.4.5.	Mitä hyötyjä monimuoto-opetuksesta on opiskelijoille, joilla on matala koulutustaso? .....	41
3.4.6.	Mitä välineitä tarvitaan monimuoto-opetuksen toteuttamiseen? .....	43
3.4.7.	Mitä tukea kouluttajat tarvitsevat, jotta he voivat tarjota monimuoto-opetusta? .....	43
3.4.8.	Kuinka opiskelijat voivat tukea toinen toistaan monimuoto-opetuksessa?.....	44
3.4.9.	Arvioi eri taitojen tärkeys monimuoto-opetuksessa .....	45



3.4.10.	Nimeä kolme tärkeintä taitoa, joita opiskelijat tarvitsevat monimuoto-opetukseen osallistumiseen? .....	45
3.5	Ongelman vaikutus .....	46
4	Vaihtoehtoiset ratkaisut/käytännöt .....	47
4.1	Mahdollisia ratkaisuja .....	47
4.1.1.	Tekniset asiat .....	47
4.1.2.	Raportti .....	47
4.1.3.	Motivaatio .....	48
4.1.4.	Vaatimukset .....	48
4.1.5.	Opiskelijoiden taustat .....	48
4.1.6.	Työn valmistelu .....	48
4.2	Vaihtoehtojen vertailu .....	49
4.3	Esimerkkejä hyvistä käytänteistä .....	49
4.4	Rajoitukset .....	51
5	suosituksia .....	54
5.1	Toimintasuositukset .....	54
5.2	Suosittelujen perustelut .....	55
5.3	Toteuttamissuunnitelma .....	56
5.4	Seuranta ja arviointia koskevat säännökset .....	57
6	Päätelmät .....	58
7	Lähteet .....	59
7.1	Verkkosivut, joita käytetty lähteenä .....	61
8	Litteet .....	65
8.1	Annex A .....	65
8.2	Annex B .....	66
8.3	Annex C .....	68

## 1 JOHDANTO

### 1.1 Taustaksi

Tämän toimintapoliittisen asiakirjan laatimisen taustalla on tavoite edistää muita heikommassa asemassa olevien oppijoiden osallistumista monimuoto-opiskeluun kaikilla koulutusaloilla. Nykyisen digitalisaation myötä vähän koulutetut ihmiset ovat yhä suuremmassa vaarassa syrjäytyä. Access2Learn-hankkeen ensisijainen pyrkimys on parantaa vähän koulutettujen henkilöiden oppimismahdollisuuksia, jotta myös he säilyttävät kilpailuetunsa työmarkkinoilla.

Tässä asiakirjassa tuodaan esille heikosti koulutettujen oppijoiden kohtaamia ongelmia ja esitetään suosituksia. Lisäksi luettelemme havaitsemiamme rajoitteita ja muita tekemiämme huomioita.

Tämän asiakirjan ovat laatineet organisaatiot viidestä maasta. Asiakirjan tarkoituksena on tuoda heikosti koulutettujen opiskelijoiden tilanne sekä Euroopan komission että kansallisten toimijoiden

Itävalta	bit schulungcenter GmbH
Tshekki	EuroProfis, s.r.o.
Suomi	Kainuun ammattiopisto
Malta	Future Focus Institution
Espanja	Babel Idioma y Cultura S.L.

tietoisuuteen sekä esittää joitakin suosituksia.



## 1.2 Termien määrittely

Matalasti koulutetulla henkilöllä tarkoitetaan kansainvälisen koulutusluokituksen (ISCED 3) mukaan henkilöä, jonka koulutustaso on alle toisen asteen koulutuksen. Matalasti koulutetuiksi henkilöiksi voidaan katsoa lukeutuvan myös henkilöt, joilla ei ole tarvittavia tietoja ja jotka puuttuvan osaamisen vuoksi eivät pärjää työmarkkinoilla. Koulutusluokituksen "pää tarkoituksena on vahvistaa keskiasteen koulutusta korkea-asteen koulutukseen valmistautumiseksi tai tarjota työllistymisen kannalta merkityksellisiä taitoja tai molempia" (International Standard Classification of Education 2011, s. 40)

OECD:n määritelmän mukaan alhaisen koulutustason omaaviksi katsotaan sellaiset aikuiset, joiden korkein pätevyys on alemmalla toisella asteella (ISCED 0-2), ja aikuiset, joilla on alhainen kognitiivinen taitotasoa. Jälkimmäinen määritellään henkilöiksi, jotka saavat pisteet taitotasolla 1 tai sitä alemmalla tasolla OECD:n aikuisten taitoja koskevan tutkimuksen (PIAAC) luku- ja/tai laskutaidon mittaristolla. Syyt, jotka johtavat siihen, että henkilö ei saavuta tätä ennalta määrättyä vähimmäiskoulutustasoa, voidaan jakaa kolmeen ryhmään: (i) tekijät, jotka liittyvät opiskelijaan itseensä (ii) koulutusjärjestelmään liittyvät tekijät (iii) sosioekonomiset tekijät. Tässä yhteydessä yhdeksi tekijäksi voidaan tunnistaa heikot digitaaliset taidot, jotka muodostavat esteen aikuisten yhteiskunnalliselle ja taloudelliselle osallistumiselle ja muodostavat alhaisten taitojen lisäulottuvuuden. Lisäksi opiskelutaitoihin vaikuttavat henkilökohtaiset ominaisuudet, kuten oppimisvaikeudet, kognitiiviset taidot ja kyky käyttää oppimisvälineitä. Tässä toimintapoliittisessa asiakirjassa pyritään hahmottelemaan, kuinka vähän koulutetut oppijat voivat säilyttää kilpailuedun työelämässä, jos oppimisen saatavuutta helpotetaan. Tässä asiakirjassa keskitytään ensisijaisesti monimuoto-opiskelun oppimisympäristöihin. Näissä koetaan olevan kuilu niiden välillä, joilla ei katsota olevan perustaitoja näiden oppimismahdollisuuksien käyttämiseksi, ja niiden välillä, jotka ovat korkeammin koulutettuja.

Oxfordin sanakirjan määritelmän mukaan monimuoto-opiskelu (blended learning) viittaa "aiheen opiskelutapa, jossa luokassa opettaminen yhdistyy eri tekniikoiden käyttöön, kuten opiskeluun Internetin kautta". Tekemässämme selvityksessä havaittiin, että kun matalan koulutustason opiskelijat osallistuvat monimuoto-opetukseen, on tärkeää pitää mielessä kaksi pääasia:  
a) digitaaliset taidot tai niiden puute  
b) oppijoiden erityistilanteen / taustan ymmärtäminen, kuinka tuntee empatiaa heitä kohtaan sekä kuinka parhaiten rakentaa luottamusta opiskelijan ja opettajan välillä.

Hankkeen osallistujien organisaatioissa järjestettiin keskustelutilaisuudet, joissa todettiin seuraavien taitojen olevan ratkaisevan tärkeitä, jotta matalasti koulutetut oppijat voivat suorittaa opintojaan monimuoto-opiskeluna onnistuneesti:

- a) Digitaaliset taidot (laitteisto- ja ohjelmisto-ongelmat)
- b) Motivaatio pidemmällä aikavälillä
- c) Itsekuri ja itsensä johtaminen
- d) Tuottavien oppimisympäristöjen valmistelu
- e) Kyky muotoilla yksilöllisiä oppimistavoitteita
- f) Kohdekieli

Ennakkoluulot siitä, että vähän koulutetut aikuiset eivät pysty osallistumaan menestyksekkäästi monimuoto-opetukseen, ovat yleisiä joissakin organisaatioissa. Siksi hanketyöryhmän on koko hankkeen ajan koulutettava henkilöstöä ja vähän koulutettuja oppijoita monimuoto-opiskelun eduista. Monimuoto-opetukseen valmistavalla koulutuksella pyritään vastaamaan opiskelijoiden erityisiin tarpeisiin. Monimuoto-opiskelun hyödyntämisen etu on oppijan oman kokemuksen parantaminen. Monimuoto-oppimisen toteuttaminen on johtanut epäonnistumisten vähenemiseen, parempiin oppimistuloksiin ja oppijoiden sitoutumisen lisääntymiseen. Se on osoittautumassa rikkaammaksi työskentelymalliksi erilaisille oppijaryhmille, koska se mahdollistaa opiskelupolun ja -tahdin hallinnan.

## 1.3 Monimuoto-oppimisen määrittely tässä hankkeessa

### 1.3.1. Monimuoto-opiskelun yleinen määritelmä

Oxford Learner's Dictionaryn mukaan monimuoto-opiskelu viittaa "opiskelutapaan, jossa luokassa opettaminen yhdistyy eri tekniikoiden käyttöön, mukaan lukien oppiminen Internetin kautta opetus". Itse asiassa termiä monimuoto-oppiminen käytetään yleensä oppimisen toteutustavoista, jotka sisältävät sekä verkko- että henkilökohtaisen opetuksen, jossa oppijat viettävät osan ajasta oppimalla kasvokkain opettajan kanssa ja osan ajasta käyttämällä digitaalista laitetta päästäkseen verkkokursseille ja -resursseihin itse tai yhteistyössä luokkahuoneessa tai sen ulkopuolella. Näiden kahden tilan kautta oppiminen voi olla integroitua, täydentävää ja päällekkäistä, ja oppijat voivat hallita aikaa, paikkaa ja vauhtia (Staker & Horn, 2012).



### 1.1.1. Toteuttamistavat

Synkroninen - vaikka oppijat oppivat etänä, he osallistuvat käytännössä luokkaistuntoon samaan aikaan ohjaajan ja luokkatovereiden kanssa. Tämän tyyppisellä luokalla on kiinteä aikasitoumus.

Epäsynkroninen - oppiminen antaa oppijoille mahdollisuuden oppia omalla aikataulullaan tietyn ajan kuluessa. Oppijat voivat hankkia osaamista lukemalla, kuuntelemalla luentoja tai niiden tallenteita, tekemällä kotitehtäviä ja muita oppimateriaaleja. Toisin kuin synkroninen oppimistila, tässä muodossa oppijat voivat hallita oppimispolkuaan ja sen nopeutta.

Joitakin esimerkkejä eri toteuttamistavoista ovat:

1. Keskustelut - keskustelupohjaiset luokat ovat paikkoja, joissa kaikkien oppijoiden on osallistuttava ja puhuttava.
2. Esitykset - esitys on muodollista puhuttua viestintää, jonka oppija valmistelee ja esittää. Oppijat oppivat valmistelemaan materiaalia julkisiin esityksiin.
3. Ohjaajan antama kasvokkainen ohjaus, jossa opiskelija ja ohjaaja ovat suorassa henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa ja opiskelija saa reaaliaikaista palautetta.
4. Verkko-opetus, jossa ohjaaja on reaaliaikaisesti paikalla. Opiskelijat voivat nähdä ja kuulla ohjaajansa sekä esittää kysymyksiä opetuksen aikana. Tällaisten tuntien ajaksi opiskelijoiden ei tarvitse saapua fyysiseen opetustilaan, vaan he pystyvät osallistumaan opetukseen digitaalisen laitteen ja internet-yhteyden avulla.
5. Harjoittelulla tarkoitetaan työpaikalla järjestettävää lähiopetusta. Harjoittelussa toimitaan aidossa työympäristössä ja saadaan käytännön kokemusta.
6. Itseopiskelu - opiskelijalle annetaan keskeiset ohjeet, ja opiskelijan on omaehtoisesti suoritettava pyydetyt opinnot.

### 1.1.2. Erilaiset monimuoto-opetuksen toteuttamistavat

Monimuoto-oppimisesta saadaan tehokasta yhdistämällä kaksi tai useampia toteuttamistapoja. Erilaisilla tavoilla voidaan vastata erilaisiin opiskelijoiden tarpeisiin sekä yksilöllisiin eroihin. Ei ole olemassa mitään vakiosääntöä, miten monimuoto-opetus tulisi toteuttaa, vaan opetus voidaan järjestää tapauskohtaisesti opiskelijan tarpeisiin vastaamaan. On mahdollista räätälöidä monimuoto-opetus niin, että opiskelijat saavat erilaisen määrän opetusta erilaisien toteuttamistapojen avulla.

Erilaisia tapoja toteuttaa monimuoto-opetusta ovat seuraavat:





1. Aikataulutus koko ryhmälle ohjaajan laatiman aikataulun mukaan – ohjaaja soveltaa valittua monimuoto-opetuksen toteuttamistapaa koko ryhmän kanssa.
2. Aikataulutus oppijalle ohjaajan laatiman aikataulun mukaan – ohjaaja soveltaa valittua monimuoto-opetuksen toteuttamistapaa opiskelijakohtaisesti.
3. Aikataulutus oppijalle oppijan aikataulujen mukaisesti – oppijalla on mahdollisuus valita opiskelumuodot sekä milloin ja miten hän niitä toteuttaa.

### 1.1.3. Rajoituksista selviäminen

Voidaan sanoa, että monimuoto-opiskelu on ratkaisu moniin opiskelijan rajoituksiin opetukseen osallistumiseksi. Erilaisilla toteuttamistavoilla voidaan mukauttaa opetuksen toteutus vastaamaan opiskelijan erityisiä tarpeita. Monimuoto-opiskelu parantaa opiskelijan oppimiskokemusta. Monimuoto-opetuksella vältetään epäonnistumisia ja lisätään opiskelijoiden sitoutumista opiskeluun. Opiskelijoista tulee myös oppimisprosessinsa aktiivisia toimijoita, koska he voivat vaikuttaa mitä ja milloin oppivat.

### 1.1.4. Monimuoto-opiskelu (blended learning) määrittely tässä projektissa

Määrittelemme monimuoto-opiskelun oppimisympäristöksi, jossa yhdistetään verkko-oppiminen toiseen oppimismuotoon joko samanaikaisesti synkronisesti tai epäsynkronisesti. Toteutustavat voivat olla moninaiset.

Luokkaympäristössä opettajan tuella pidettävien oppituntien kanssa tai asemesta opetus voi tapahtua myös verkossa. Oppijoiden oletetaan omaksuvan sisältöä myös kotona tai työpaikalla itsenäisesti ilman opettajaa. Käytännön työtehtävät tai niiden havainnointi voivat täydentää opiskelua.

Mielestämme monimuoto-opiskelulle on ominaista se, että merkittävä osa oppimista tapahtuu **itseoppimisena digitaalisten laitteiden avulla ja monissa tapauksissa erilaisten oppimislustojen kautta**. Siksi Access2learn -hankkeessa keskitymme valmistamaan aikuisopiskelijoita tähän oppimistapojen yhdistelmään, mutta erityisesti itseoppivaan osaan, joka tapahtuu muualla kuin luokkahuoneessa.

Monimuoto-opiskeluun voi sisältyä minkä tahansa edellä mainitun oppimismenetelmien toteutustavan yhdistäminen. Yhdistelmät ovat erilaisia ja moninaisia myös siksi, että ohjaaja voi päättää, kuinka paljon tai kuinka vähän voidaan kutakin toteutumismuodon osaa valita osaksi



monimuoto-opiskelua. Tähän vaikuttaa opiskeltava sisältö. Eri toteuttamistapoja yhdistelemällä voidaan myös vastata erilaisiin oppimistarpeisiin.

## 2 ONGELMAN TAUSTA

Tässä asiakirjassa puhuttaessa ”ongelmasta” tarkoitetaan heikosti koulutettujen aikuisien osallistumista monimuoto-opiskeluun. Seuraavassa avataan ongelman taustoja hankkeen osallistujamaissa.

### 2.1 Taustatilanne hankkeen osallistujamaissa

Covid19-pandemian aiheuttamien rajoitusten asettamisen myötä monimuoto-opiskelun käyttöönotto oli väistämätöntä. Monet Maltan oppilaitokset olivat tilanteessa, jossa ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin siirtyä monimuoto-opetukseen online-keinoin. Tämä opetusmuoto oli kaikkien saatavilla. Useimmiten kaikki saatavilla olevat kurssit tarjotaan sulautuvan oppimisen kautta - näiden kurssien saatavuus heikosti koulutetuille oppijoille riippuu kyseisen kurssin pääsyvaatimuksista. Siksi voidaan sanoa, että MQF-tasojen 2 ja 3 kursseja voidaan kaikkia tarjota vähemmän koulutetuille oppijoille, jotka haluavat edetä opinnoissaan. Taitojen parantamisen mahdollisesti tarvitsevan aikuisväestön osuuden arvioidaan olevan 65,6–71,5 prosenttia koko aikuisväestöstä (154–168 tuhatta aikuista), riippuen tarkasteltavien digitaalisten taitojen mittarista. Heikko ammattitaito on erityisen korkea 55–64- ja 35–54-vuotiailla, jotka eivät kuulu työvoimaan. Niissä kaikissa on keskimäärin eniten heikosti koulutettuja taitoja ja digitaalisia taitoja. Naisten osuus aikuisväestöstä on noin 48–53 prosenttia, joilla on alhainen koulutustaso ja heikot digitaaliset taidot. Aikuisilla naisilla absoluuttinen riski heikkoon osaamiseen on koulutuksen osalta suurempi (54 %) verrattuna muihin taitoulottuvuuksiin. Lisäksi suhteellinen riski alhaisen ammattitaidon tasosta on suurempi työvoiman ulkopuolella olevien naisten (työelämän ulkopuolella olevien) ja työttömien naisten keskuudessa kaikilla tarkastelluilla taitoulottuvuuksilla. Alhaisen koulutustason omaavien 15–64-vuotiaiden maltalaisten osuus laski 59,6 prosentista vuonna 2010 37 prosenttiin vuonna 2020.

Tšekissä monimuoto-opiskelua ei ole rajattu millekään erityiselle kohderyhmälle. Sitä tarjotaan yleensä ilmaisilla koulutusmarkkinoilla, ja kaikki kiinnostuneet voivat osallistua. Työvoimatoimistot hallinnoivat Tšekissä matalasti koulutettujen kohderyhmän keskeistä koulutusta, ja ne tarjoavat tälle kohderyhmälle melko henkilökohtaisia kursseja, joilla on kansalliset akkreditoinnit. Yleisesti ottaen suurin ongelma Tšekin tasavallassa on se, että verkko-opiskelua ja monimuoto-opiskelua ei tueta, koska sen toteutumista on vaikea seurata ja todistaa. Muutos huomattiin Covid19-aikoina, mutta se näkyi pääasiassa yksityisissä yrityksissä. Yksityisissä yrityksissä matalasti koulutetut ihmiset työskentelevät operaattoreiden tehtävissä ja työnantajat vaativat tiukasti lähiopetusta kyseiselle

kohderyhmälle, koska heillä on alhainen opiskelumotivaatio ja suuri tarve varmistaa oppimisprosessi, mikä on yksinkertaisempi tehdä henkilökohtaisesti kuin etänä.

OGM - Austrian Society for Marketingin WIFI Viennan puolesta tekemä kysely osoitti selvästi avoimuutta ja hyväksyntää monimuoto-opiskelua kohtaan. Itävallassa tarjolla olevien kurssien valikoimaa on myös laajennettu hyvin eriytetyllä tavalla, ja se on usein vapaasti saatavilla. Ei kuitenkaan ole mahdollista määrittää tarkempia lukuja siitä, kuinka moni matalan osaamistason työntekijä hyödyntää tätä tarjousta. Itävallan AMS edistää matalan osaamistason ja ikääntyneiden työntekijöiden jatkokoulutusta, jotta voidaan varmistaa heidän osallistumisensa työmarkkinoille. Tukea voivat saada työntekijät, jotka ovat suorittaneet oppivelvollisuuden tai vähemmän, ja joiden jatkokoulutus parantaa heidän perustietojaan, turvaa työpaikkansa ja mahdollistaa siirtymisen arvokkaampaan toimintaan työpaikalla. Erilaisia oppimismuotoja edistetään, kuten henkilökohtaisia kursseja, live-verkkokursseja tai verkkokursseja.

Suomessa monimuoto-opetusta tarjotaan perinteisesti nimenomaan aikuisopiskelijoille. Monimuoto-opiskelun oppimisen arvellaan sopivan kaikille aikuisopiskelijoille, koska sen avulla he voivat tasapainottaa opintoja työ- ja perhe-elämän kanssa. Kaikilla aikuisopiskelijoilla uskotaan olevan riittävät itseohjautuvuus- ja kognitiiviset taidot monimuoto-opiskeluun. Ei ole olemassa tietoja tai tutkimuksia aikuisopiskelijoille kohdennettujen monimuotokoulutusten määrästä. Tilastotietojen (Aikuiskoulutukseen osallistuminen, Tilastokeskus) mukaan vuonna 2017 suurin osa aikuiskoulutuksesta oli ammatillista koulutusta. Työssäkäyvistä suomalaisista 48 % osallistui tuolloin koulutukseen työhön liittyvistä tai ammatillisista syistä. Koulutuksen kestoa ei ole määriteltä tilastossa.

Espanjassa monimuoto-opetusta ei tarjota usein, koska suurimmalla osalla heikosti koulutetuista henkilöistä ei ole edellytyksiä osallistua monimuoto-koulutukseen. Erityisesti digitaalisten taitojen puute: ei osaa luoda sähköpostitiliä, käyttää digitaalisia alustoja jne. Toinen syy on ajan puute: ihmiset, joille koulutus on osoitettu, työskentelevät pitkiä päiviä, jopa yhdistävät kaksi työtä tai he eivät voi yhteensovittaa opiskelua henkilökohtaiseen elämäänsä kanssa. Monet kurseista on myös suunnattu ihmisille, joilla on jo tietty koulutustaso. Espanjan tapauksessa ei ole tehty yksityiskohtaisia tutkimuksia matalasti koulutettujen henkilöiden pääsystä monimuoto-opiskelun pariin. Monimuoto-opiskelua tarjotaan kuitenkin vähän koulutetuille ihmisille. Esimerkiksi valtion julkinen työvoimapalvelu (SEPE) myöntää aluksi tuettuja kursseja ihmisille, joilla on tällä hetkellä suurempia vaikeuksia päästä työmarkkinoille, kuten naiset, yli 45-vuotiaat, alle 30-vuotiaat, vammaiset, pitkäaikaistyöttömät, henkilöt, joilla on vähäinen koulutus tai joilla on alhainen akateeminen

pätevyys. Vaikka ei ole saatavilla tarkkoja tietoja siitä, kuinka monta matalasti koulutettua henkilöä on suorittanut tai osallistuu kurssille, sen arvioidaan olevan suhteellisen alhainen.

## 2.2 Tämänhetkinen tilanne

Maltalla on tehty tutkimuksia vähän koulutetuista aikuisista, joiden koulutustaso ja heidän digitaaliset taitonsa otettiin huomioon alhaisella ammattitaidolla. Tutkimukset ovat osoittaneet, että vaikka matalasti koulutettujen aikuisten osuus Maltalla on edelleen suhteellisen suuri verrattuna muuhun EU:hun, asteittaista paranemista viimeisten 5 vuoden aikana voidaan havaita. Maltalla matalasti koulutettujen 25–64-vuotiaiden aikuisten osuus laski 48,9 prosentista vuonna 2017 46,7 prosenttiin vuonna 2018. On havaittu, että aikuisten heikkojen taitojen esiintyvyys on korkeampi kuin EU28+-maissa keskimäärin sekä koulutustason että tietoteknisten ja digitaalisten taitojen osalta. Alhaisen koulutustason omaavien aikuisten osuus on erityisen suuri, ja se on lähes 55 prosenttia aikuisväestöstä.

Tšekistä ei löytynyt sulautuvaan oppimiseen ja vähän koulutettuihin opiskelijoihin liittyviä relevantteja tutkimuksia. Opinnot keskittyvät pikemminkin verkko-opiskeluun, jossa tämä määritellään erilliseksi etäopetuksen alaryhmäksi, joka sisältää myös kirjallisia tekstejä käyttävän koulutuksen) sekä postikirjeenvaihdon. Tutkimuksissa tarkasteltiin verkko-opiskelun etuja ja haittoja, mutta ei matalasti koulutetuille, vaan yleensä aikuisille. Haittapuolia ovat korkeammat käynnistyskustannukset, korkeammat vaatimukset kouluttajille, kirjallisen ilmaisun vaikeus, huoli tekniikasta, henkilökohtainen vastuu, soveltumattomuus joihinkin koulutusohjelmiin ja vähäiset sosiaaliset kontaktit.

AMS Austrian ja Wienin työmarkkina- ja koulutustutkimusinstituutin tutkimuksessa tarkasteltiin nykyisiä lähestymistapoja ja hankkeita digitaalisten taitojen opettamiseksi työmarkkinasuuntautuneessa pätevydessä. Määritettiin, millä aloilla ja mille työmarkkinasuuntautuneiden tutkintojen digitaalisten taitojen kohderyhmille opetetaan, keskittyen matalan osaamistason tarjouksiin. Tutkimuksessa verrattiin Saksaa, Viroa, Irlantia, Itävaltaa ja Sveitsiä, jotta voitiin tehdä johtopäätöksiä ja suosituksia Itävallan mahdollisesta jatkokehityksestä.

Suomessa on useita toimijoita, jotka tutkivat oppimisvaikeuksia ja tuottavat ohjeita oppimisvaikeuksista kärsivän aikuisopiskelijan opintojen ohjaukseen. ([www.ohjaan.fi](http://www.ohjaan.fi), [www.oppimivaikeus.fi](http://www.oppimivaikeus.fi)) Niilo Mäki -instituutti tuottaa tutkimukseen perustuvia materiaaleja opettajille, jotka kohtaavat oppimisvaikeuksista kärsiviä oppilaita, ja he ovat tuottaneet videoita, jotka auttavat sekä oppilaita että opettajia käsittelemään verkko-oppimisen kysymyksiä.

Materiaaleissa ei kiinitetä huomiota aikuisopiskelijoihin. Suomessa ei ole tiettävästi tutkittu matalan koulutustason aikuisopiskelijoiden opiskelua monimuoto-koulutuksessa.

## 2.3 Asian tärkeys

Monimuoto-opiskelussa menestymiseen vaaditaan useita taitoja. Hankkeemme selvitysten mukaan keskeisiä opiskelijalta vaadittavia taitoja ovat seuraavat:

- Pystyy sopeutumaan uusiin tilanteisiin, koska tekniikka kehittyy jatkuvasti
- Digitaaliset taidot
- Kärsivällisyys
- Vastuunkantaminen omasta oppimisprosessista
- Riittävä opetuskielen taito
- Oma-aloitteisuus
- Kyky määrittää itselle tavoitteita
- Kyky etsiä tietoa
- Itsekuri, mukaan lukien kyky luoda oppimistila kotona häiritsemättä ja hallita aikaa tehokkaasti
- Kyky priorisoida opintojaan ja tavoitteitaan

Lisäksi opettajan on kyettävä ymmärtämään vaikeudet, joita opiskelijat saattavat kohdata, ja mukauttamaan toimintaa tarvittaessa.

## 3 AIHEEN MÄÄRITTELY

### 3.1 Lähtötilanne

On olemassa kolme tunnettua ongelmaa, joita matalasti koulutetut ihmiset saattavat kohdata yrittäessään opiskella monimuotokoulutuksessa. Nämä ovat

- i) riittämättömät välineet, jotka on suunniteltu erityisesti aikuisopiskelijoille
- ii) käytännön taitotiedon puute
- iii) wi-fi-verkkoon ja työkalujen käyttöön liittyvät logistiset esteet.

Tämän lisäksi muita ongelmia, jotka saattavat haitata matalan koulutuksen saaneita ihmisiä, ovat epäpätevyiden tunteista johtuva itseluottamuksen puute ja myös motivaation puute. Voidaan myös lisätä kyvyttömyys hallita aikaa hyvin ja muita organisointitaitoja. Joiden tutkimusten mukaan mukaan suurimmat vaikeudet, joita opiskelijat kohtaavat verkko-opiskelussa, ovat ohjauksen ja vuorovaikutuksen puute sekä tietotekniikan tuomat tekniset ongelmat.

Lisäksi aikuisten, joilla on alhainen taitotaso, on vaikeampi tunnistaa oppimistarpeitaan, minkä vuoksi he eivät todennäköisesti etsi ja osallistu koulutusmahdollisuuksiin. Opetusmateriaali voi myös aiheuttaa haasteita sulautuvassa oppimisessa. Lähiopetuksesta suoraan verkko-opetukseen siirretty opetusmateriaali ei välttämättä vastaa monimuoto-opetuksen pedagogisia tarpeita. Materiaali voi sisältää liikaa tietoa ja liikaa mahdollisuuksia, mikä hämärtää itse tavoitteen ja jättää oppimisen pinnalliseksi.

Se, että jotkin verkko-oppimisohjelmat ovat kalliimpia, tarkoittaa, että kaikilla ei ole niihin varaa, varsinkaan vähän koulutetuilla, jotka ovat usein työttömiä. Verkko-oppiminen vaatii tiettyä tietotekniikan lukutaitoa ja tekniikkaa, jota kaikilla ei ole. Kyselylomakkeemme tulokset osoittavat kuitenkin, että kyselyyn vastanneilla aikuisopiskelijoilla on vähintään yksi digitaalinen laite, jota he voivat käyttää verkkokurssin seuraamiseen, ja suurin osa opiskelijoista omistaa älypuhelimien. Kyselytutkimuksemme mukaan 42 % omistaa älypuhelimien, 31 % omistaa kannettavan tietokoneen, 17 % omistaa pöytätietokoneen ja 10 % omistaa tabletin. Siksi voidaan sanoa, että näiden oppijoiden tekninen este liittyy pikemminkin verkkotyökaluja koskevan tiedon puutteeseen kuin digitaalisten työkalujen puutteeseen.

Kävimme kaikissa maissa kohderyhmäkeskustelut, joissa selvitimme kohderyhmän kohtaamia haasteita verkko-opiskelussa. Käsittelemme ne seuraavissa alaluvuissa.

### 3.1.1. Tekniset haasteet

Jotkut kouluttajat totesivat, että toisinaan he käyttivät enemmän aikaa teknisten ongelmien selvittämiseen sen sijaan, että keskittyisivät opetuksen sisältöön. "Vähän koulutetut oppijat eivät ole tottuneet verkko-oppimiseen, ja heidän mielestään on usein ylivoimaista käyttää jatkuvasti digitaalisia työkaluja analogisten työkalujen, kuten paperin, sijaan.

Joillakin kouluttajilla on myös teknisiä vaikeuksia, ja siksi he tarvitsevat enemmän hallinnollista tukea käyttääkseen tarjottuja digitaalisia työkaluja. Eräs itävaltalainen osallistuja totesi, että "ei olisi hyötyä tarjota monimuoto-opiskelua pedagogisesta näkökulmasta".

Todettiin myös, että opiskelijoiden on vaikea siirtyä eri oppimisalustoille. Opiskelijoiden on opittava käyttämään useita alustoja ja lisäksi heidän on myös muistettava, mitä sivustoja käytetään mihinkin aiheeseen. Oppijoiden on myös muistettava, miten päästä oppitunnille.

### 3.1.2. Raportti

Todettiin, että sekä kouluttajat että oppijat kamppailevat luodakseen hyvän opettaja-opiskelija-suhteen, koska on vaikeampaa "tulkitä sanatonta viestintää online-olosuhteissa". Lisäksi vähän koulutettujen oppijoiden on usein vaikeampaa ymmärtää tiettyjä ohjeita ja siksi he tarvitsevat enemmän tukea kouluttajalta.

Suomalaiset opettajat korostivat, kuinka joidenkin oppilaiden voi olla vaikea päästä käsiksi opettajan antamaan palautteeseen, mikä voi johtaa opiskelumotivaation laskemiseen. Tämä johtaisi käytännössä motivaation puutteeseen.

### 3.1.3. Motivaatio

Tšekien tasavallan kouluttajat totesivat, että heidän on vaikea pitää oppijat keskittyneinä aiheeseen ja tehtävään. Oppijat on saatava tietoisiksi päivittäisen työnsä käytännön käyttötavoista ja siitä, miten oppimissisällöstä on hyötyä heille pitkällä aikavälillä. Kouluttajat totesivat myös, että usein työnantajat, HR-asiantuntijat ja johtajat kannustivat oppijoita osallistumaan kurssille.

### 3.1.4. Vaatimukset

Espanjalaiset kouluttajat totesivat, että koska vertaisvuorovaikutus puuttuu, opiskelijat keskittyvät enemmän opettajaan ja ovat siksi vaativampia.



### 3.1.5. Opiskelijoiden taustat

Koska osa oppijoista tulee vaikeista taustoista, on tärkeää, että he tapaavat vertaisiaan ja ylläpitävät sosiaalisia suhteita.

### 3.1.6. Työn valmistelu

Työn mukauttaminen verkko-opetukseen on aikaa vievää, varsinkin jos saman luokan oppijat ovat heterogeenisiä. Opettajan on tunnistettava oppilaiden tarpeet ja vahvuudet voidakseen suunnitella onnistuneesti monimuoto-opetuksen toteutuksen.

Kouluttajien on myös pidettävä mielessä, että monet PowerPoint-diat voivat olla tylsiä opiskelijoille ja niiden pitäisi siten kannustaa verkkokeskusteluihin. Keskusteluja voidaan lisätä myös pienryhmähuoneiden avulla.

Lähiopetuksessa luokassa voidaan toimia spontaanimminkin, mutta verkossa opetus voi olla rajoittavampaa, ja kuten espanjalaiset opettajat korostivat, "sekä vähän koulutetut että korkeasti koulutetut [oppijat] menettävät kiinnostuksensa eivätkä enää tunne velvollisuutta osallistua, koska 'todellisen maailman' ja 'virtuaalimaailman' välillä on ero".

## 3.2 Selvitys analyysissä käytetyistä menetelmistä

Selvittääksemme aikuisopiskelijoiden tilannetta verkko- ja monimuoto-opetukseen osallistumisessa teimme laajan kirjallisuuskatsauksessa kaikisissa hankkeen osallistujamaissa. Kirjallisuuskatsauksen perusteella laadimme kohderyhmähaastattelujen rungon. Kohderyhmähaastatteluissa hankkeen kumppanit järjestivät keskustelutilaisuuden opettajien ja kouluttajien kanssa. Kohderyhmähaastatteluihin osallistui opettajia, joilla oli kokemusta monimuoto-opetuksen toteuttamisesta. Erityisesti kiinnitimme huomiota siihen, onko heillä kokemusta vähän koulutettujen aikuisien osallistumisesta monimuoto-opetukseen.

Tämän lisäksi opettajille ja kouluttajille lähetettiin kysely, jossa keskistyi yksinomaan heikon koulutustaustan omaavien aikuisien opiskeluun monimuoto-koulutuksessa. Kyselyssä oli yhdeksän kysymystä ja sen täyttäminen kesti alle kymmenen minuuttia. Tiedot kerättiin nimettömästi eikä vastauksia ole mahdollista yhdistää vastanneisiin henkilöihin. Kyselyn avulla saatiin selville monimuoto-opiskelun merkitys sekä onnistumisen edellytykset.

Myös aikuisopiskelijoille laadittiin kyselylomake, jolla selvitettiin opiskelijoiden näkemyksiä monimuoto-opiskeluun osallistumisen edellytyksistä. Kysely koostui 14 kysymyksestä ja siihen vastaaminen kesti enintään kymmenen minuuttia. Kyselylomakkeen tiedot kerättiin nimettömänä eikä vastauksia ole mahdollista yhdistää vastanneisiin henkilöihin. Osallistujia tiedotettiin vastausten luottamuksellisuudesta.

Kerätyt vastaukset analysoitiin ja luotiin raportti, joka näyttää eri tulokset. Lopulliset tulokset jaetaan tässä käsikirjassa seuraavissa osissa.

Taustatyön viimeisenä vaiheena kaikki kumppaniorganisaatiot haastattelivat 3–4 opettajaa, kouluttajaa ja muuta opetushenkilöstöä. Näiden haastattelujen tavoitteena oli torjua ennakkoluuloja siitä, että monimuoto-opiskelu ei soveltuisi ähän koulutetuille oppijoille, esittää esimerkkejä hyvistä käytännöistä tämän kohderyhmän kanssa työskennellessä sekä antaa aikuiskouluttajille ja poliittisille päättäjille suosituksia toimintatavoista monimuoto-opiskelun tarjoamiseksi myös heikosti koulutetuille aikuisille. Näistä kerromme seuraavissa luvuissa.

### 3.3 Kohderyhmäkeskustelut

Espanjalainen hankekumppani toteutti kohderyhmäkeskustelun viiden opettajan ja kouluttajan kanssa. Osallistuneilla oli eritasoisia opetuskokemusta sekä verkko- että lähiopetuksesta.

Itävaltalaiset kumppanit järjestivät kaksi lähitapaamista, joissa oli yhteensä seitsemän aikuiskouluttajaa. Kaikilla osallistujille oli kokemusta matalasti koulutettujen (erityisesti maahanmuuttajien) opettamisesta eri koulutusaloilla. Monet osallistujista opettavat myös korkeasti koulutettuja aikuisia, joten heidän oli mahdollista vertailla kahden erityyppisen kohderyhmän opetuksen vaatimuksia. Keskustelujen perusteella selvisi, että monia verkko-seminaareja ei tarjota matalasti koulutetuille opiskelijoille, koska oletetaan ettei heillä olisi riittävää osaamista tai motivaatiota osallistua verkko-opetukseen.

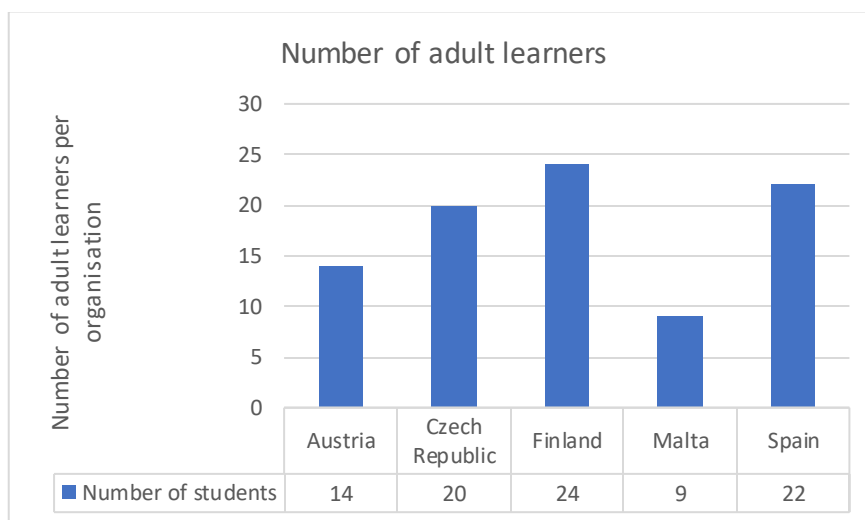
Suomalainen hankekumppani toteutti kohderyhmäkeskustelun yhdeksän opettajan ja kouluttajan kanssa. Osallistujille oli kokemusta monimuoto-opetuksen toteuttamisesta sekä verkko-opetusmateriaalin tuottamisesta aikuisille, jotka suorittavat ammatillisia tutkintoja tai tutkintoon valmentavassa koulutuksessa. Keskustelutilaisuus järjestettiin hybridinä ja osallistujan kirjasivat ajatuksiaan ja kokemuksiaan padlet-alustalle. Kaikilla osallistujilla oli kokemusta monimuoto-opetuksen toteuttamisesta eri tasoille kohderyhmille ja heillä oli runsaasti ideoita ja kommentteja aiheeseen.

Tšekkiläiset kumppanit toteuttivat kohderyhmäkeskustelun seitsemän kouluttajan, joilla on kokemusta tuotantopuolelta, kanssa. Kouluttajien kohderyhmiä ovat näiden tuotantoyhtiöiden työntekijät matalasti koulutetuista ylimpään johtoon. Kouluttajien oli vaikea puhua matalasti koulutettujen ihmisten esteistä ja haasteista, koska oppimissisältöä ei tunneta, joten keskustelu oli yleistä. He olivat yhtä mieltä siitä, että vähän koulutetut oppijat reagoivat pikemminkin työhönsä tarvittavaan kovien taitojen koulutukseen kuin pehmeisiin taitoihin, koska he eivät käytä näitä taitoja päivittäin. Yleensä pehmeiden taitojen kouluttajat suhtautuivat kohderyhmän motivaatioon epäilevämmiin kuin kovien taitojen kouluttajat.

Maltalainen kumppanin vetämään kohderyhmäkeskusteluun osallistui viisi kouluttajaa, joilla on kokemusta sekä vähän koulutettujen että korkeasti koulutettujen oppijoiden opettamisesta. He pystyivät vertailemaan molempien ryhmien taitoja ja osaamista. Kouluttajat olivat yhtä mieltä siitä, että oikealla ajattelutavalla ja suurella kärsivällisyydellä oli mahdollista tavoittaa vähän koulutetut oppijat ja varustaa heidät taidoilla, joita tarvitaan monimuoto-opiskelussa. Kouluttajat olivat myös yhtä mieltä siitä, että vaikka oppijat ovat aluksi skeptisiä monimuoto-opiskelun onnistumisesta, ymmärrettyään tavoitteet ja tulokset heidän motivaationsa kasvaa. Todettiin myös, että monilla vähän koulutetuilla oppijoilla oli alhainen itsetunto ja he tarvitsivat siksi jatkuvaa rohkaisua.

### 3.4 Kyselylomake aikuisopiskelijoille

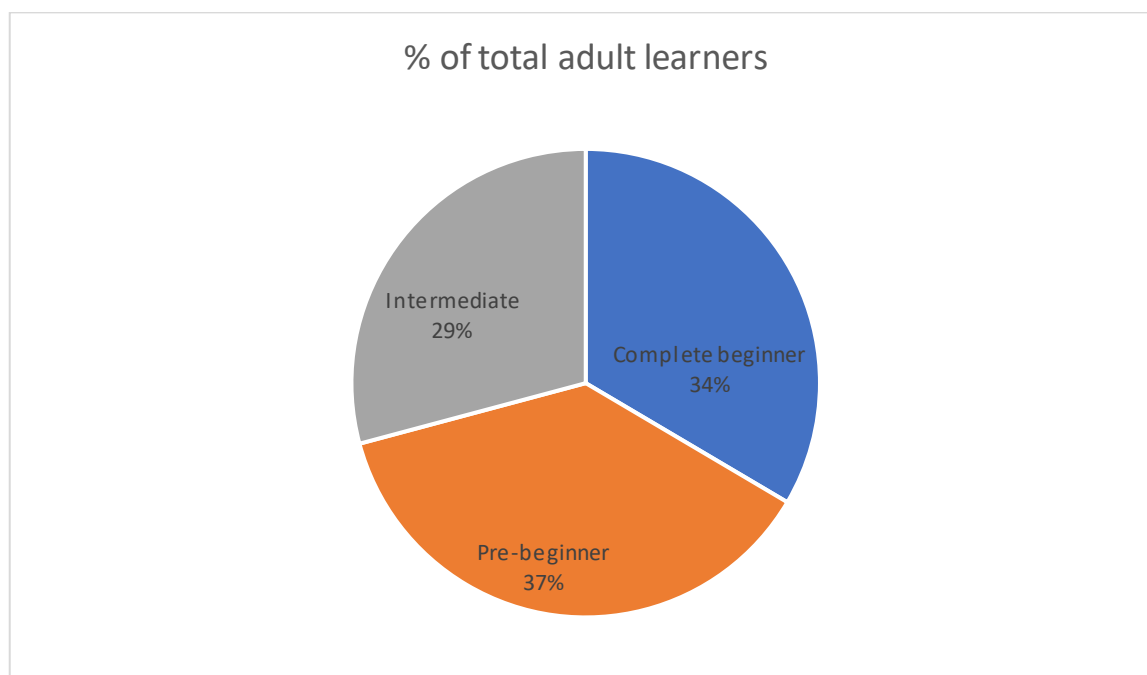
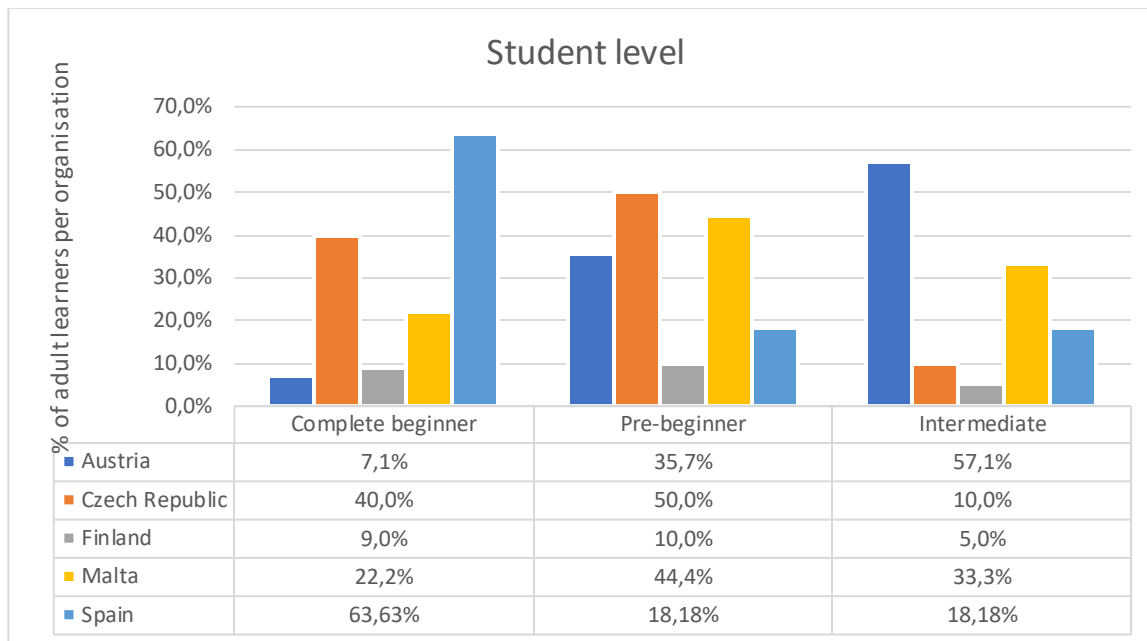
Vastanneiden oppijoiden määrä hankemaiden organisaatiota kohden:



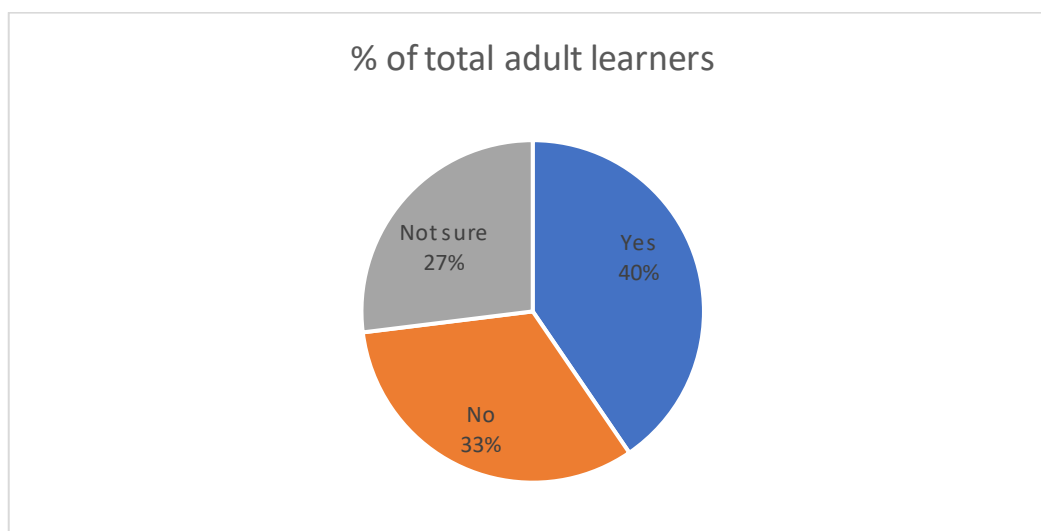
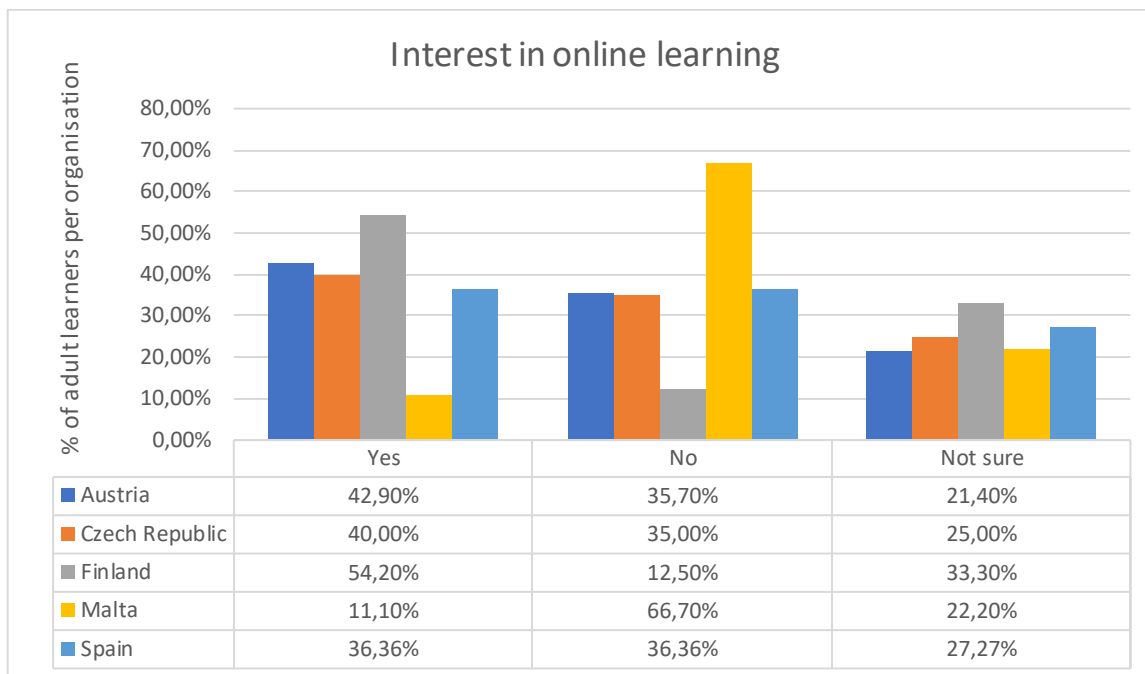
### 3.3.1. Mitä vastanneet opiskelevat / aikovat opiskella?

Austria	<ul style="list-style-type: none"><li>• Ammatillinen koulutus: myynti ja markkinointi</li><li>• Sovelluskoulutus</li><li>• Tietotekniikan kurssi</li><li>• Englannin kieli</li><li>• Työnhakukoulutus</li><li>• Digitaaliset taidotBasic</li></ul>
Czech Republic	<ul style="list-style-type: none"><li>• Tietotekniikan koulutukset (MS Word, Excel etc.)</li><li>• Englannin kieli</li><li>• Saksan kieli</li><li>• Vieraan kielen kurssit</li><li>• Kultasepän opinnot</li><li>• Vuorovaikutuskoulutus</li><li>• Lean-prosessi (QS)</li><li>• Henkilökohtainen kehitys</li><li>• Muutoksen hallinta</li><li>• Digitaalisten taitojen peruskurssi</li><li>• Kaksi vastaajaa ei ollut kiinnostunut mistään opiskelusta</li></ul>
Finland	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kasvatus- ja ohjausala</li><li>• Matkailu- ja ravitsemusala</li><li>• Talous ja hallinto</li><li>• ICT-ala</li></ul>
Malta	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kirjanpito</li><li>• Kielen peruskurssi</li><li>• Taloustiede</li><li>• Sähkötekniikka</li><li>• Laki</li></ul>
Spain	<ul style="list-style-type: none"><li>• Englannin kieli</li><li>• Kriminologia</li><li>• Ohjelmointi</li><li>• Italian kieli</li><li>• Palveluala</li><li>• Mekaniikka</li><li>• Koiran koulutus</li><li>• Informatiikka</li><li>• Kääntäminen</li><li>• Venäjän kieli</li></ul>

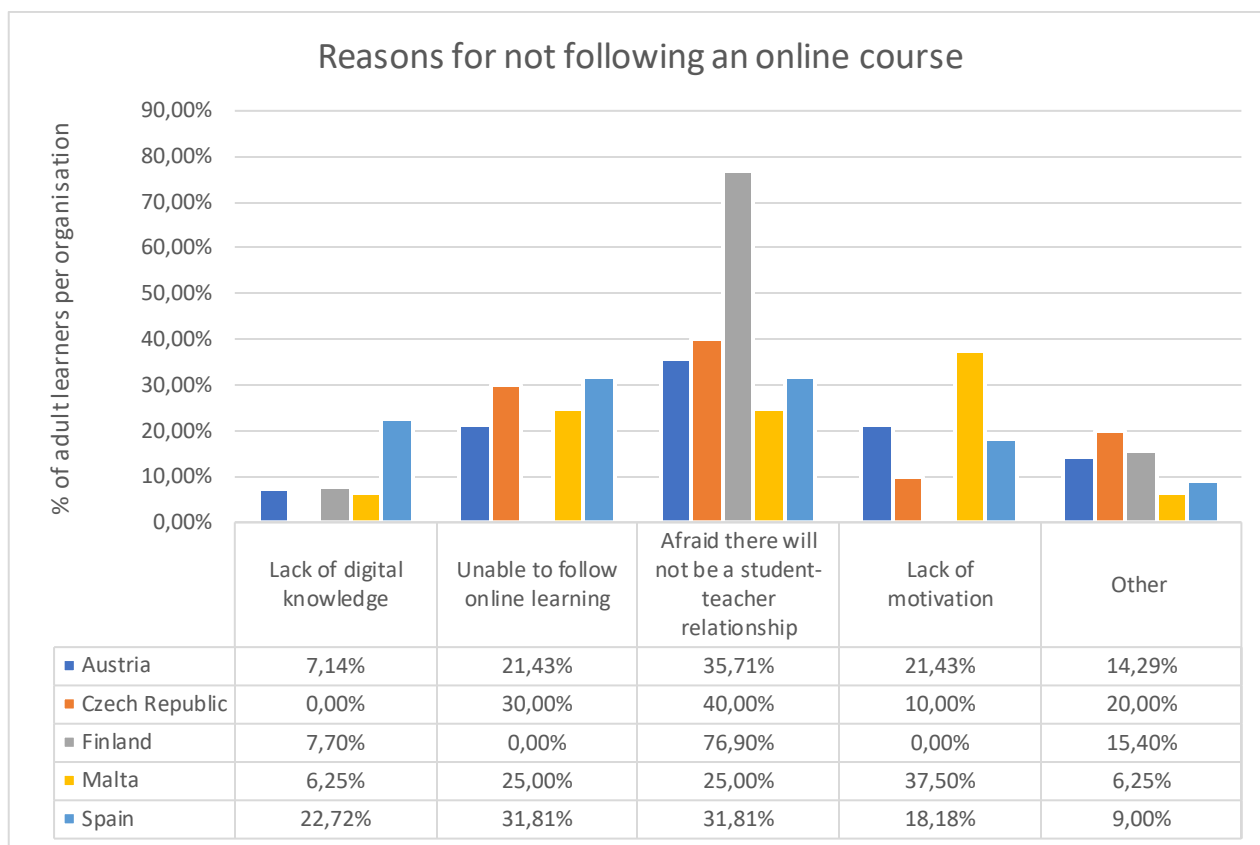
### 3.3.2. Mikä on oppijoiden nykyinen taso tässä aiheessa?



### 3.3.3. Haluaisivatko oppijat opiskella verkkokurssilla?

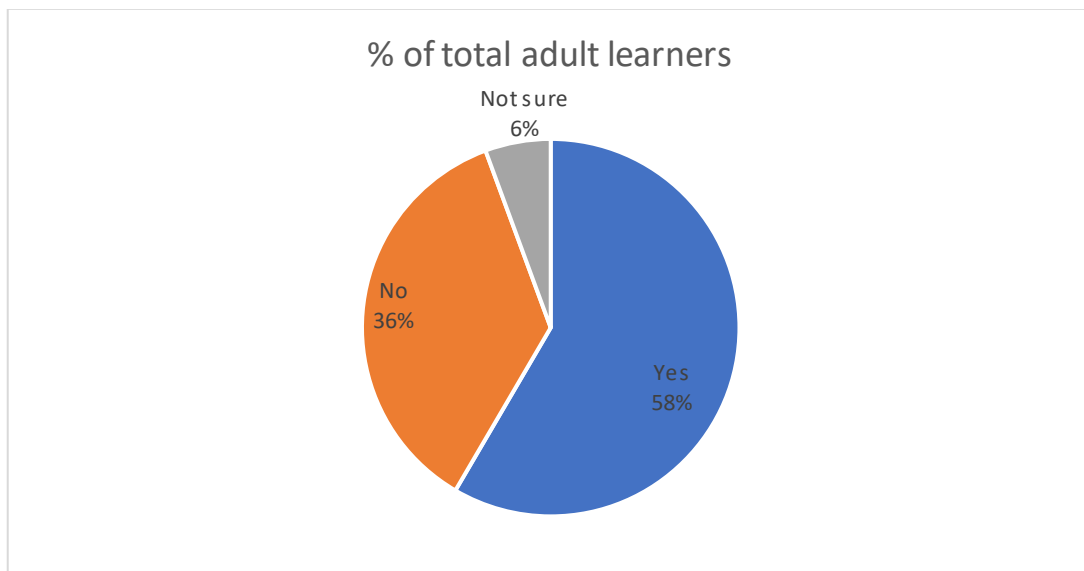
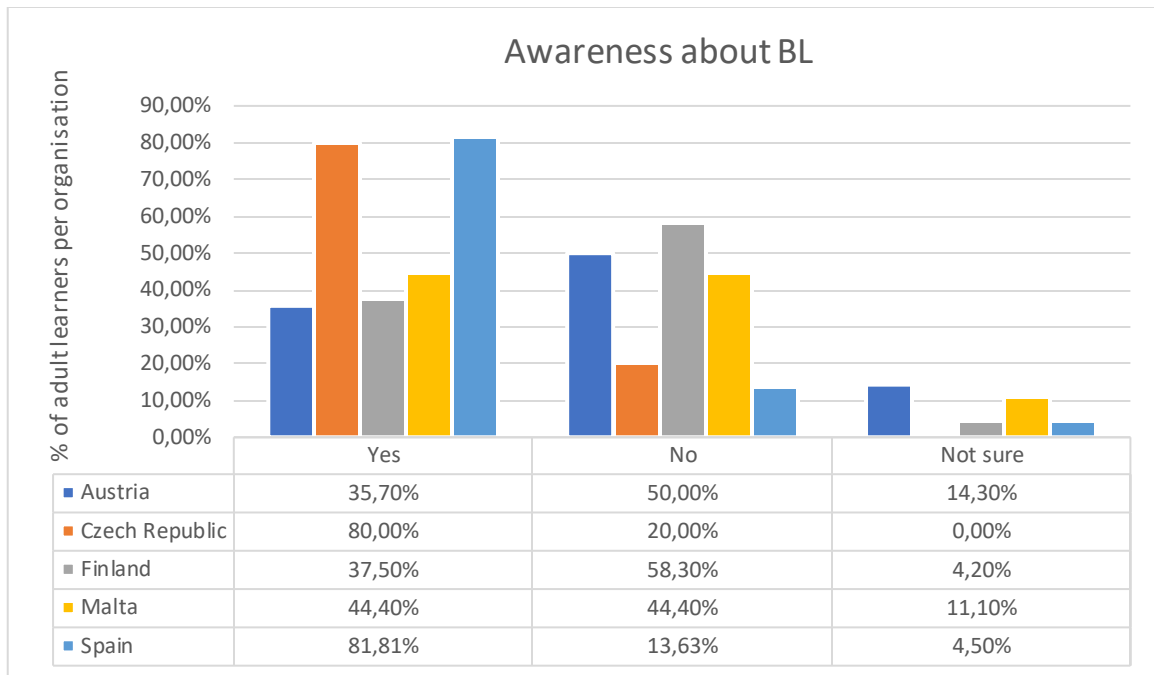


Jos oppija vastasi "ei" kysymykseen Q3, kerro miksi.



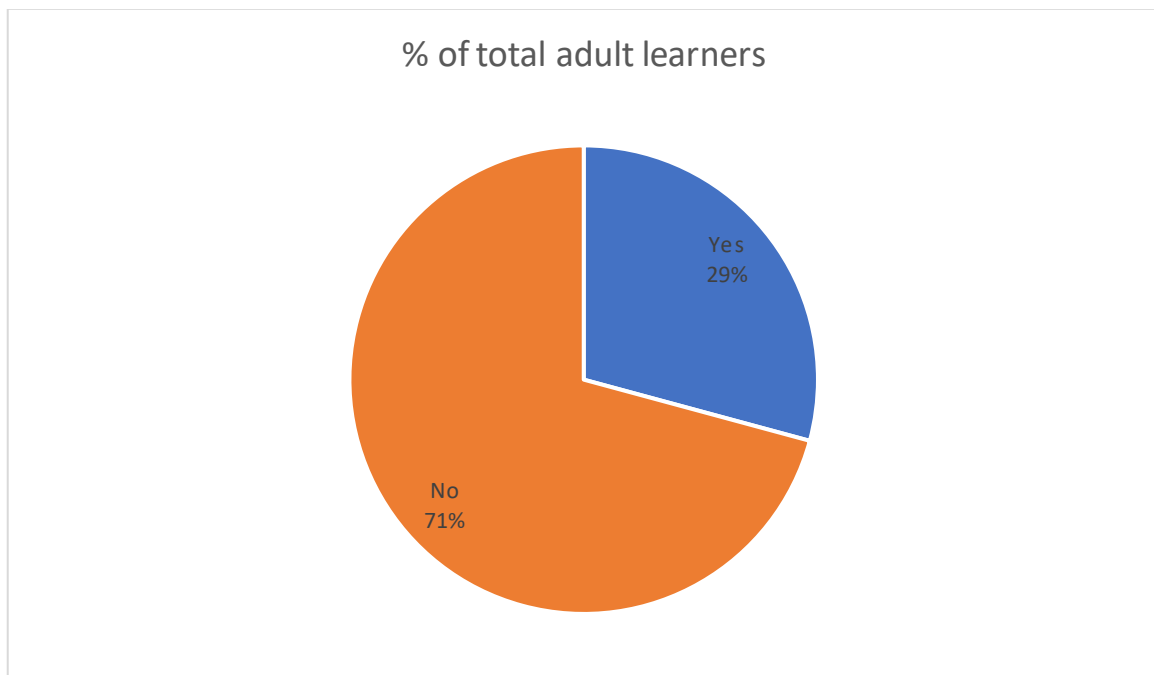
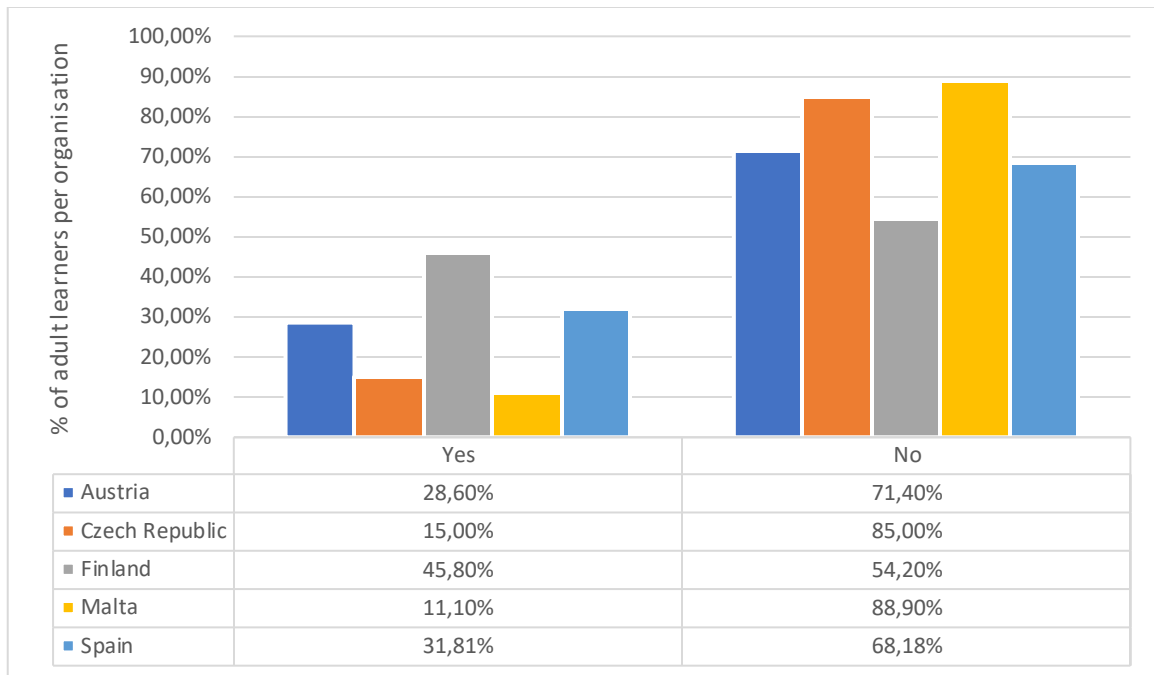
Maltalainen oppija, joka merkitsi "muu", totesi, että he eivät halua seurata kurssia verkossa, koska he eivät halua, eikä siksi, että he eivät pysty siihen.

### 3.3.4. Onko monimuoto-opiskelu tuttu asia?



### 3.3.5. Ovatko oppijat osallistuneet monimuoto-opetukseen aiemmin?

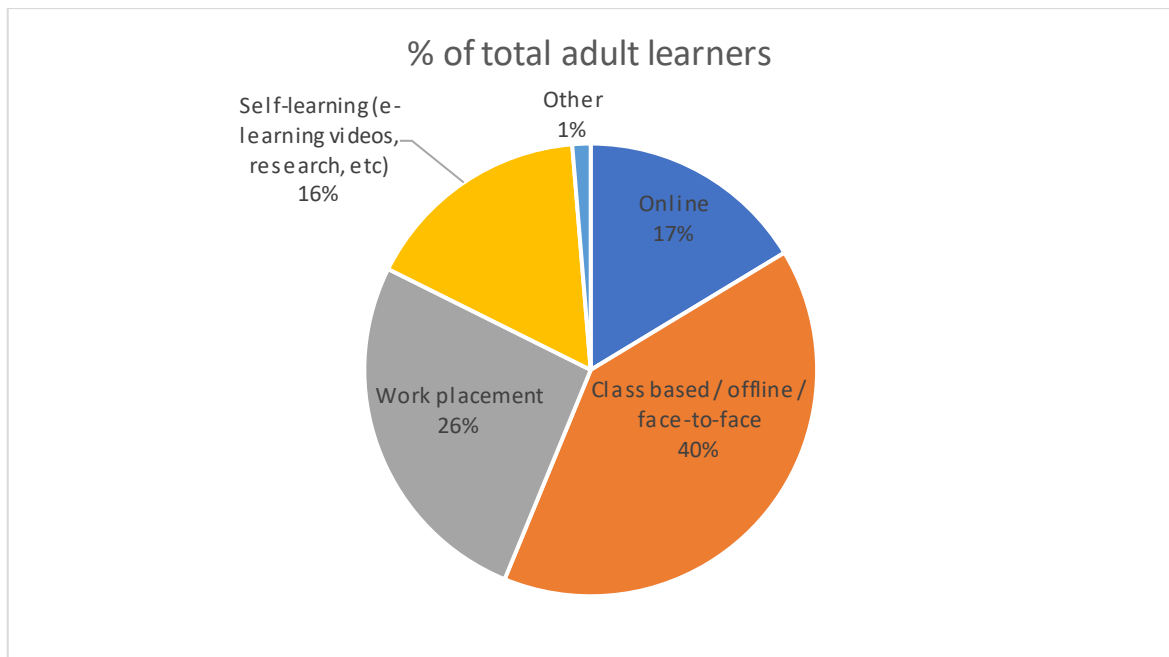
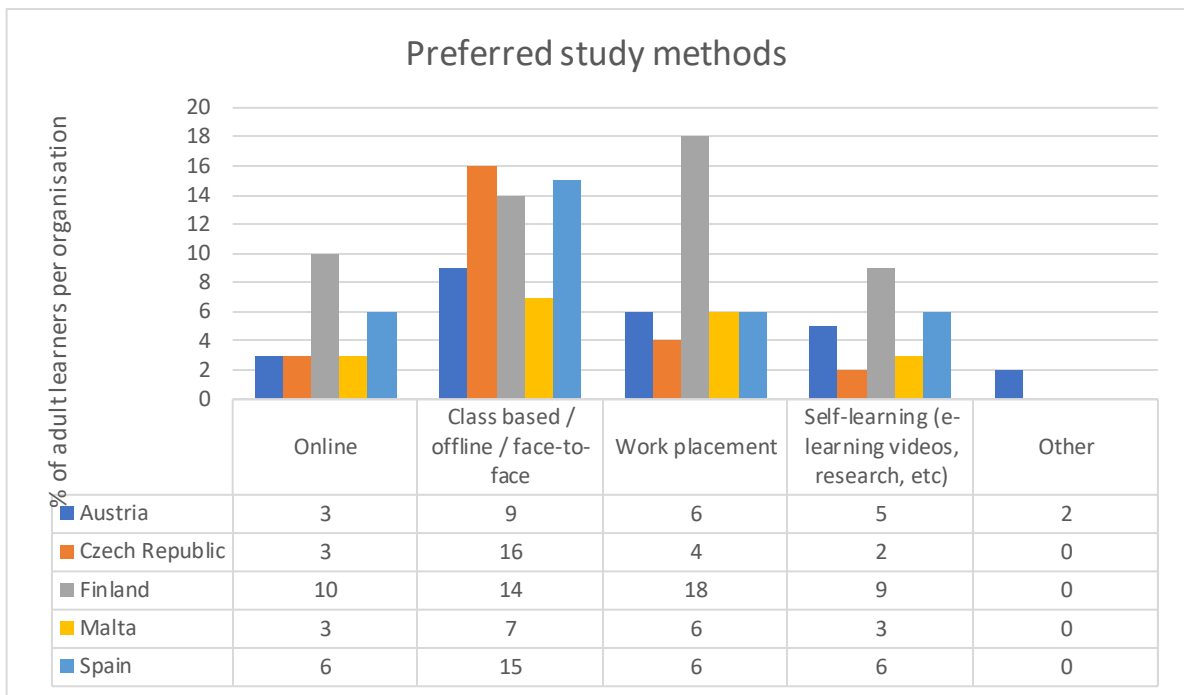




3.3.6. Jos oppijat vastasivat "kyllä" yllä olevaan kysymykseen Q6, mitkä ovat heidän kokemuksensa?

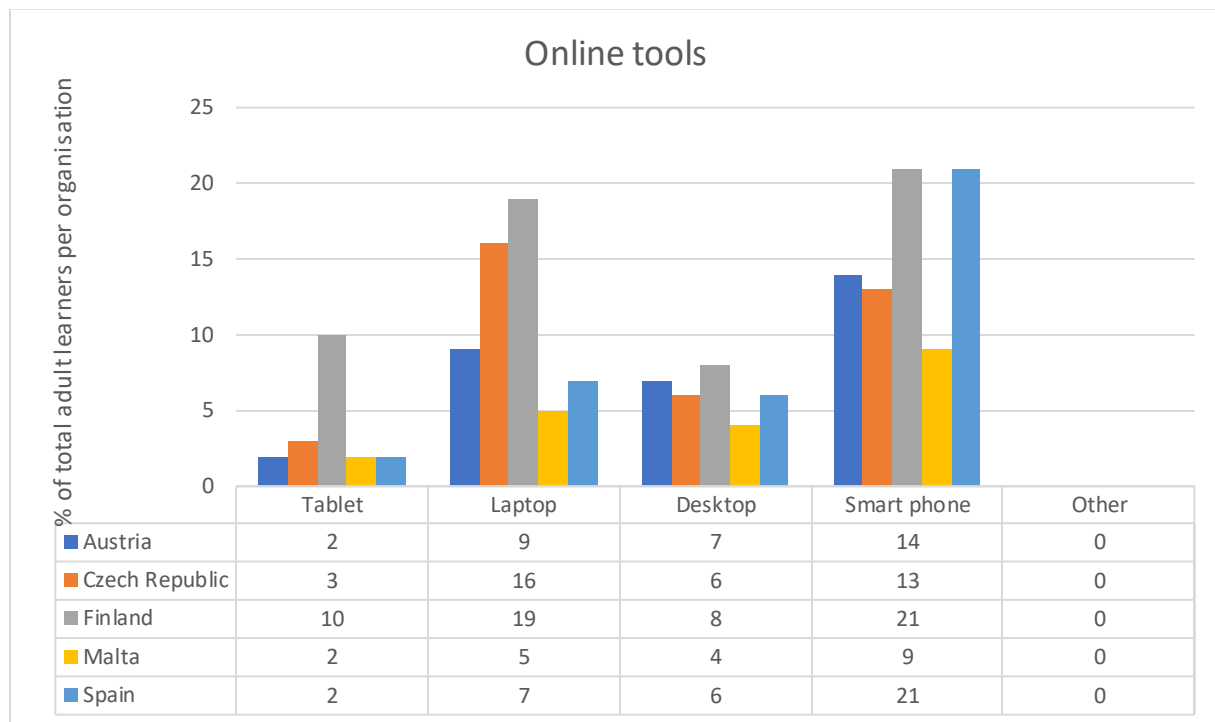
Positiiviset kokemukset	<ul style="list-style-type: none"> <li>• "Hyvin meni"</li> <li>• "Mukava opiskella kotona"</li> <li>• "Se oli hauskaa"</li> <li>• "Joustavaa"</li> <li>• "Opiskelu on sujunut sujuvasti monimuoto-opetuksessa"</li> <li>• "Mielestäni monimuoto-opiskelu on ollut minulle sopiva tapa opiskella"</li> <li>• Monimuoto-opiskelu on joustava ja hyvä tapa opiskella, myös harjoittelustunnot tukevat oppimista"</li> <li>• "Hyvä ja mielenkiintoinen"</li> <li>• "Tämä oli minulle uutta, mutta olen pitänyt tästä ja kokemukseni mukaan pidän tästä"</li> <li>• "Koulussa opiskellessa olisi hyvä olla mahdollisuus liittyä verkkoon Teamsin kautta. Se auttaisi mutkikkaissa elämäntilanteissa."</li> <li>• "Pidän monimuotoa toimivana"</li> <li>• "Tämä opetusmuoto sopi minulle, verkko-opetuksessa voisin mennä omalla oppimisnopeudellani, palata materiaaliin, jos tarvitsen neuvoja, valmistelen kysymyksiä lähiopetukseen."</li> <li>• "Kotiympäristö, minun ei tarvitse mennä minnekään"</li> <li>•</li> </ul>
Neutraalit kokemukset	<ul style="list-style-type: none"> <li>• "Ei paha. Voi kuitenkin olla tylsää toisinaan"</li> </ul>
Negatiiviset kokemukset	<ul style="list-style-type: none"> <li>• "Ei kovin tyydyttävä, se oli hyvin yksinkertainen"</li> <li>• "Siitä ei ollut apua, koska minulla ei ollut itsekuria oppia yksin"</li> <li>• "Viestintä ja suhteiden rakentaminen muiden kanssa puuttui"</li> <li>• "Opetuksen/oppimisen nopeus oli liian nopea, en aina pystynyt seuraamaan kouluttajaa"</li> <li>• "Keskittymiskyvyttömyys, ei yhtä tehokas – en luota tähän oppimistapaan"</li> <li>• "henkilökohtainen kontakti puuttuu, huono keskittyminen opetukseen"</li> </ul>

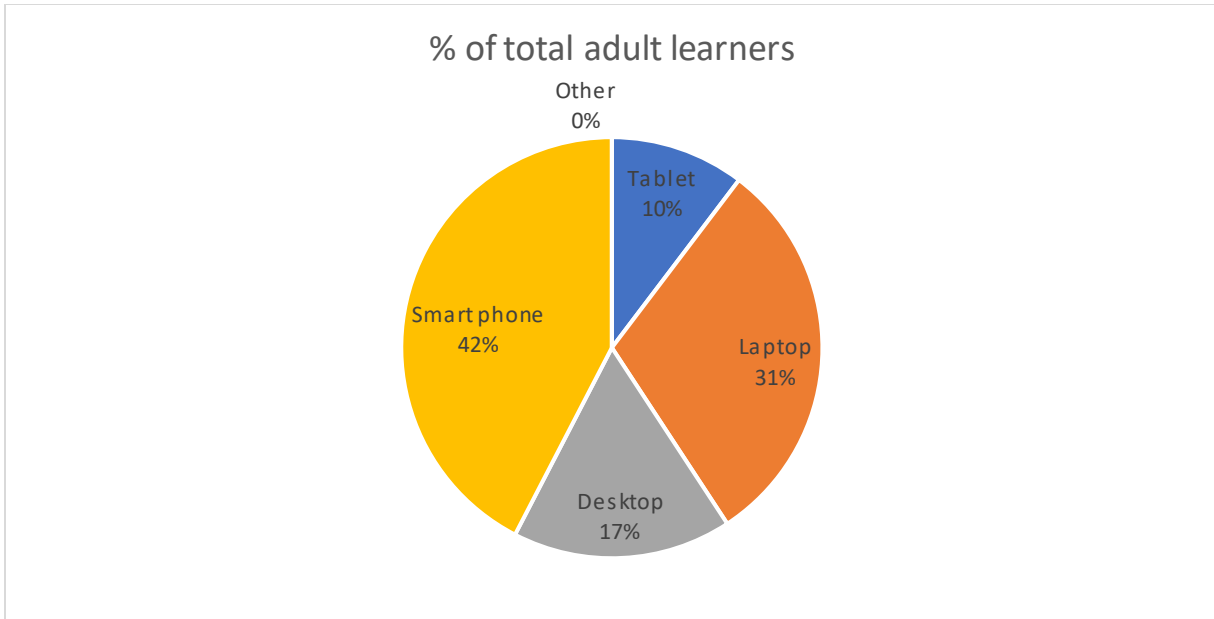
### 3.3.7. Miten opiskelijat haluavat opiskella?



Itävaltalaiset oppijat, jotka valitsivat sanan "muu", totesivat, että he osallistuvat mieluummin kursseille, jos se sisältää "tekemällä oppimista" ja käyttävät verkkofoorumeita, kuten YouTubea.

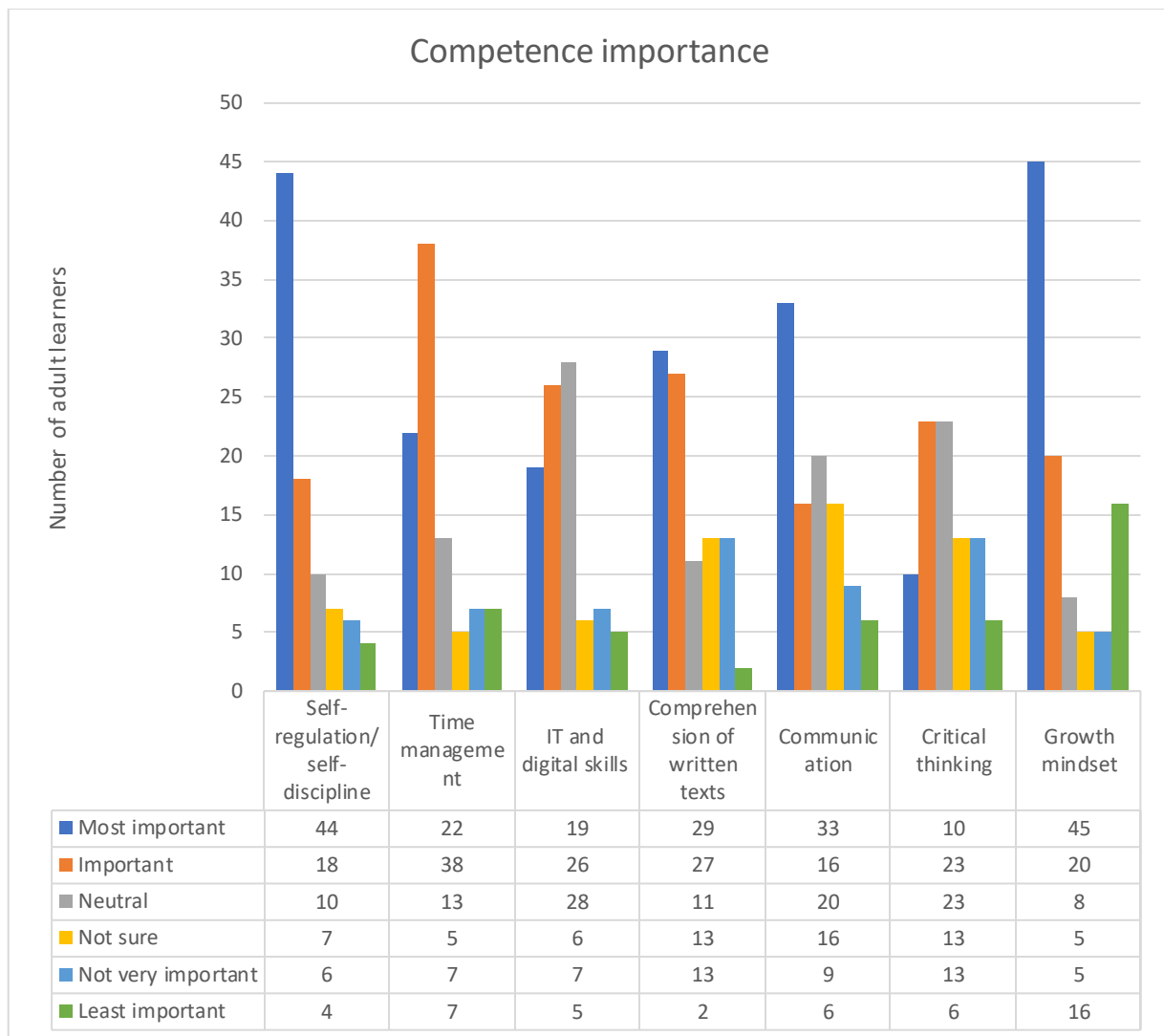
### 3.3.8. Mitä välineitä oppijoilla on monimuoto-opetukseen osallistumiseksi?





Tähän kyselyyn vastanneilla aikuisopiskelijoilla on vähintään yksi digitaalinen laite, jolla he voivat seurata verkkokurssia, ja suurin osa opiskelijoista omistaa älypuhelimien. Siksi voidaan sanoa, että näiden oppijoiden tekninen este liittyy pikemminkin verkkotyökaluja koskevan tiedon puutteeseen kuin digitaalisten työkalujen puutteeseen.

3.3.9. Arvioi taitoja sen mukaan, mikä merkitys niillä on monimuoto-opiskelussa onnistumisessa.



Tärkeimmät kompetenssit ovat itsesäätely ja itsekuri, ajanhallinta, IT- ja digitaidot sekä positiivinen ajattelutapa. Positiivisen ajattelutavan kohdalla hajonta vastauksissa on suuri, joten on mahdollista, ettei sen sisältöä ole ymmärretty.

### 3.3.10. Mitkä ovat 3 tärkeintä kompetenssia, joita tarvitaan monimuoto-opiskelussa?

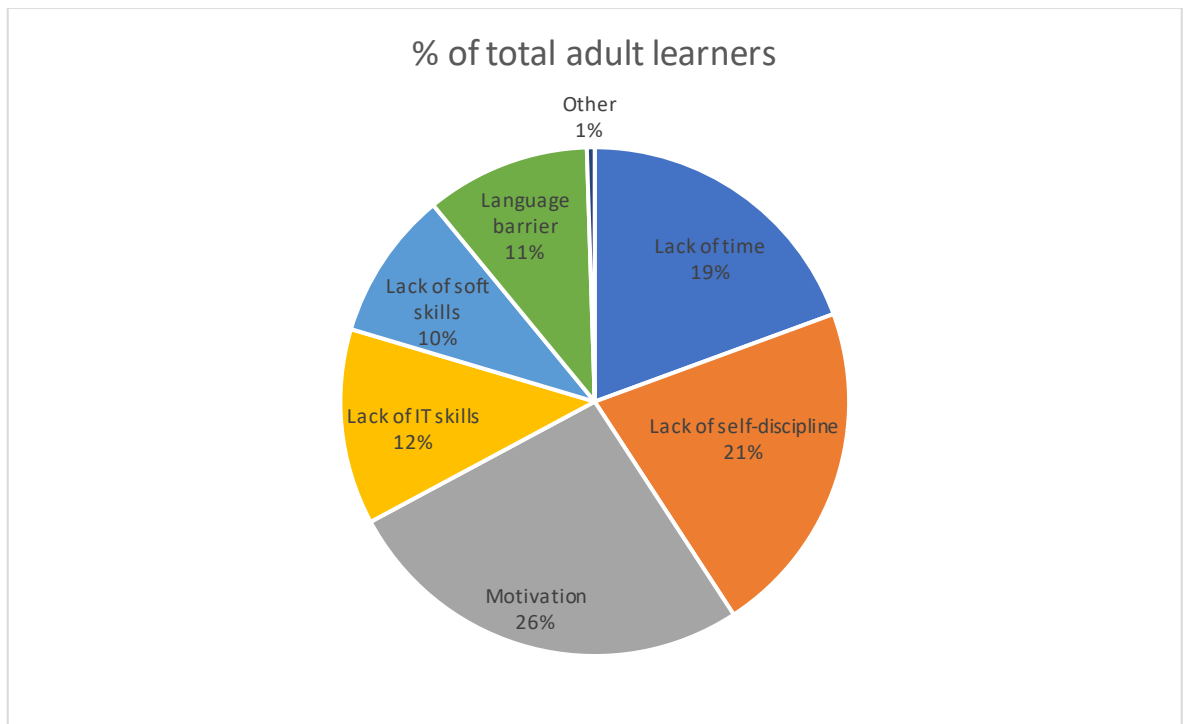
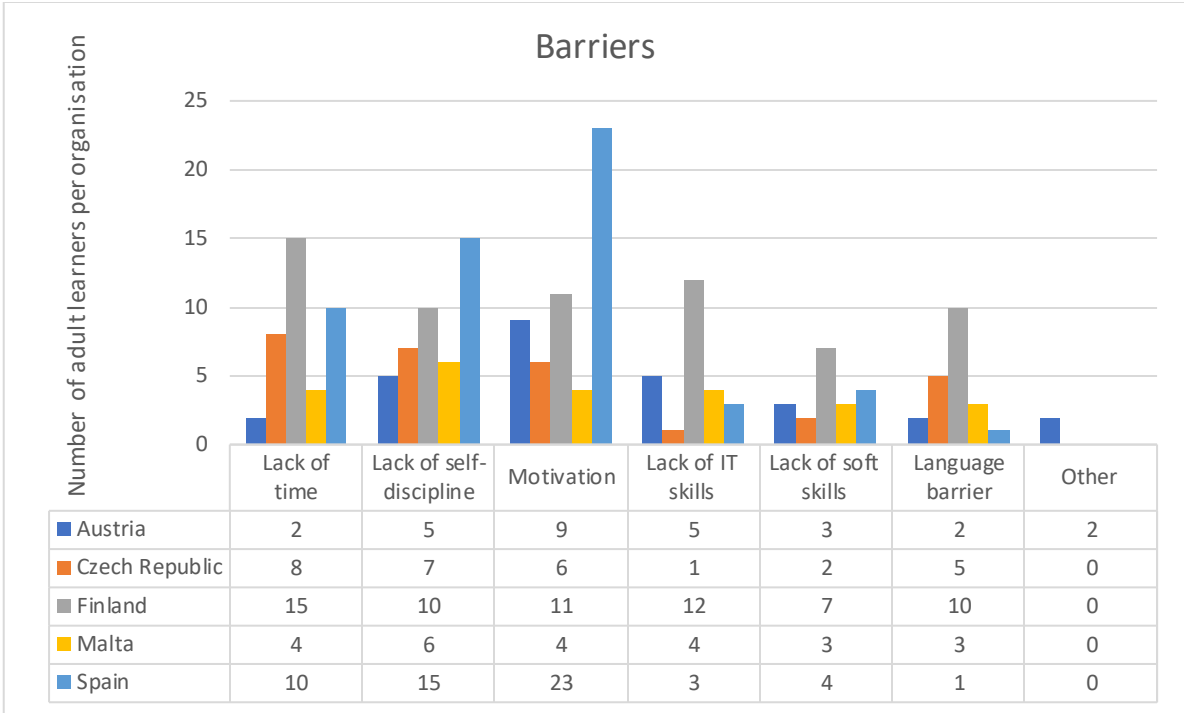
Kaikki kumppanit olivat yhtä mieltä siitä, että alla olevat kompetenssit ovat kolme tärkeintä:

1. Itsekuri ja itsensä johtaminen
2. Ajan hallinta
3. Digitaidot

Toisaalta alla olevat kompetenssit ovat tärkeitä myös opiskelijoille:

1. Positiivinen ajattelutapa (mukaan lukien rohkeus opiskella uusia taitoja, kehittää itsensä ja opiskella itsenäisesti)
2. Keskittymiskyky
3. Kyky lukea ja ymmärtää ohjeita
4. Motivaatio
5. Ahkeruus
6. Vuorovaikutustaidot
7. Halu ja kyky työskennellä itsenäisesti
8. Tietoisuus omista oppimistavoista
9. Kriittisen ajattelun taidot
10. Kielitaito
11. Kuuntelemisen taito
12. Kunnianhimo
13. Sinnikkyys

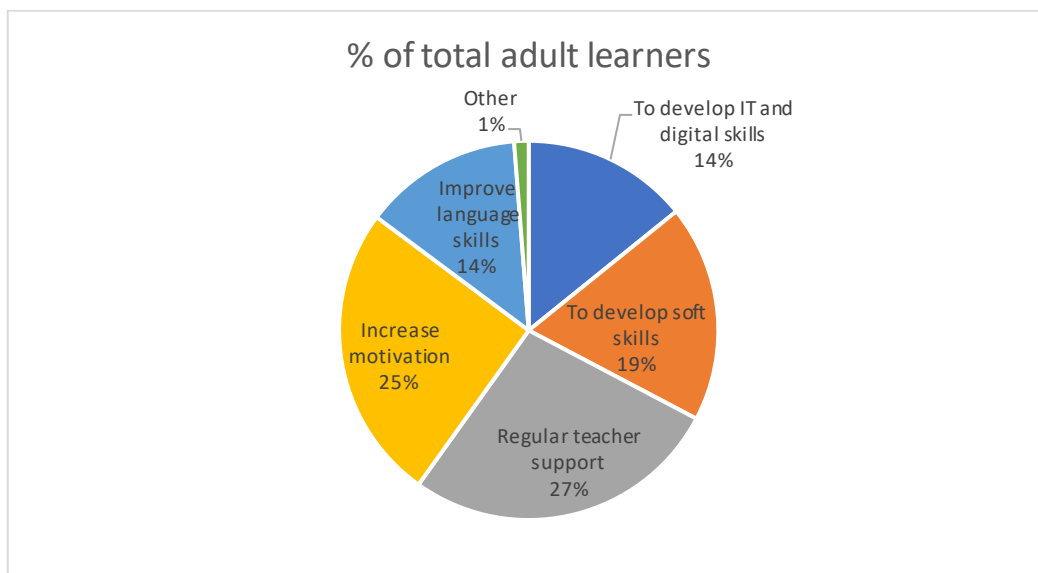
3.3.11. Mitä esteitä oppijoiden on voitettava menestyäkseen monimuoto-opetuksessa?





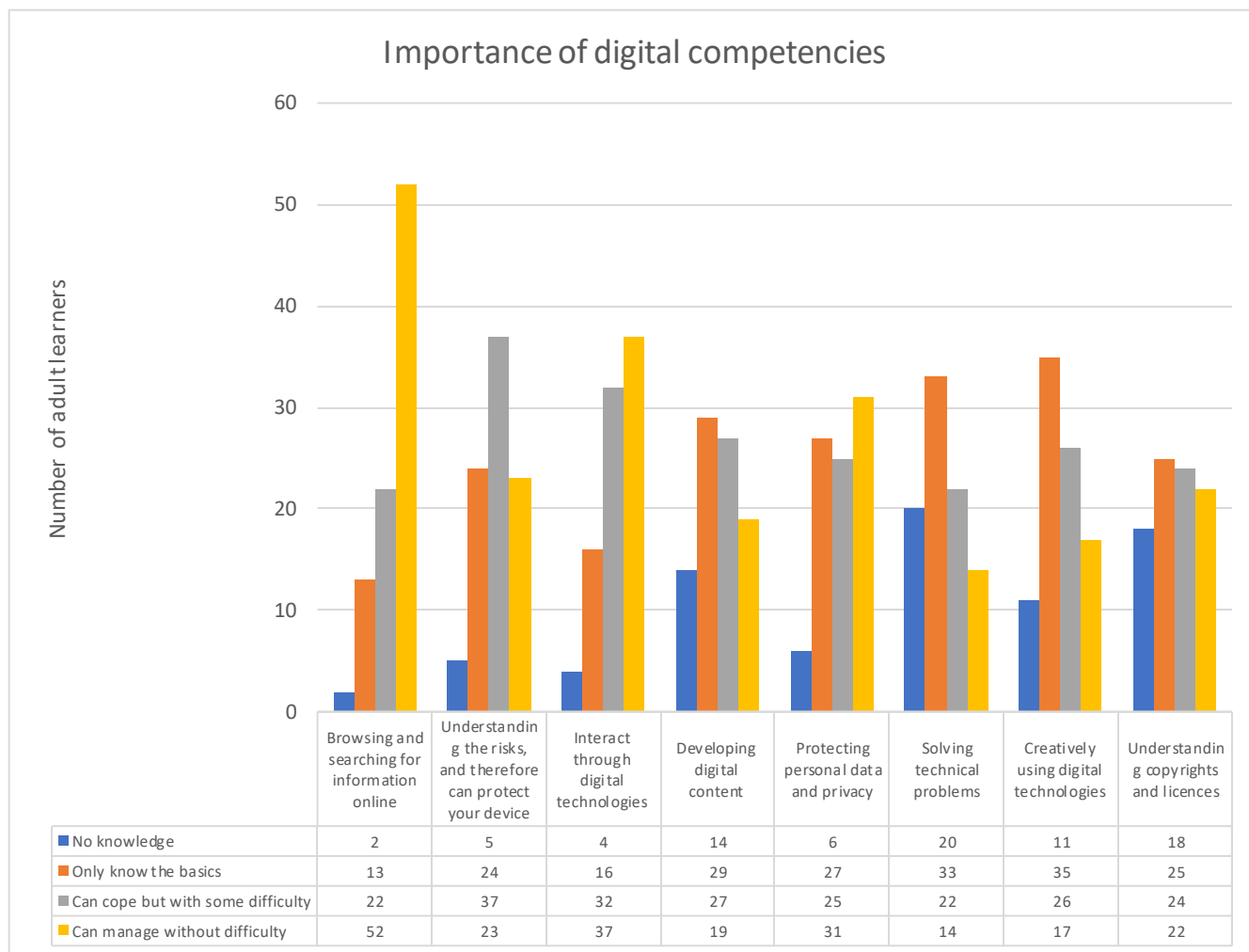
Itävaltalaiset oppijat, jotka valitsivat sanan "muu", totesivat, että ennen verkkokurssin suorittamista heidän on ratkaistava ongelmat, jotka "tapahtuvat useammassa kuin yhdessä ulottuvuudessa". Toinen opiskelija totesi, että heillä on myös ongelmia Internet-yhteyden kanssa.

### 3.3.12. Mitä tukea oppijat tarvitsevat voidakseen opiskella monimuotokoulutuksessa?



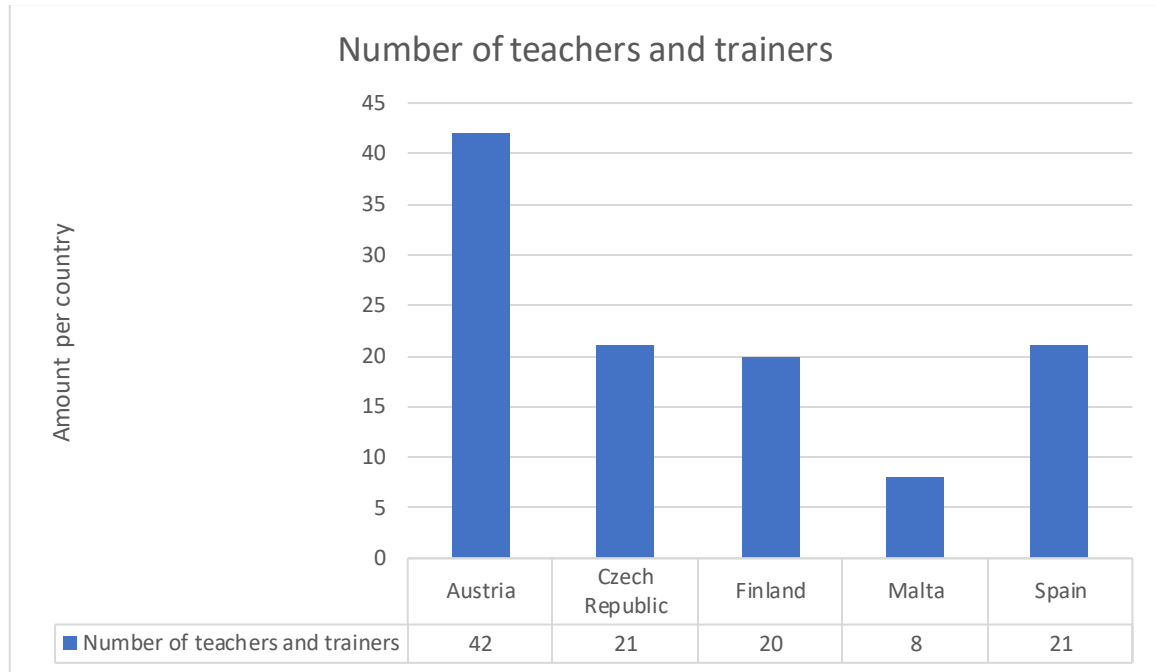
Oppijat, jotka valitsivat vaihtoehdon "muu", totesivat, että heidän on muutettava suhtautumistaan monimuoto-opiskeluun. Vaikka itävaltalainen oppija sanoi, että tämä oppimistapa on helppo, se ei ole mielenkiintoinen.

### 3.3.13. Miten oppijat arvioivat seuraavia digitaitoja?

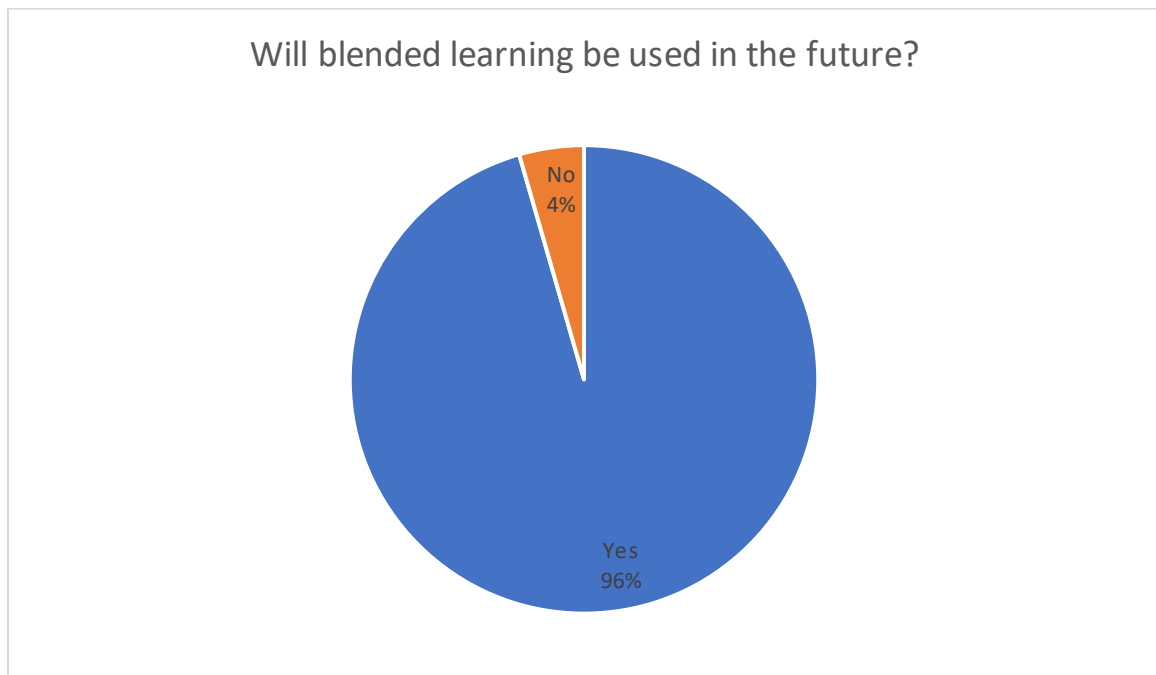
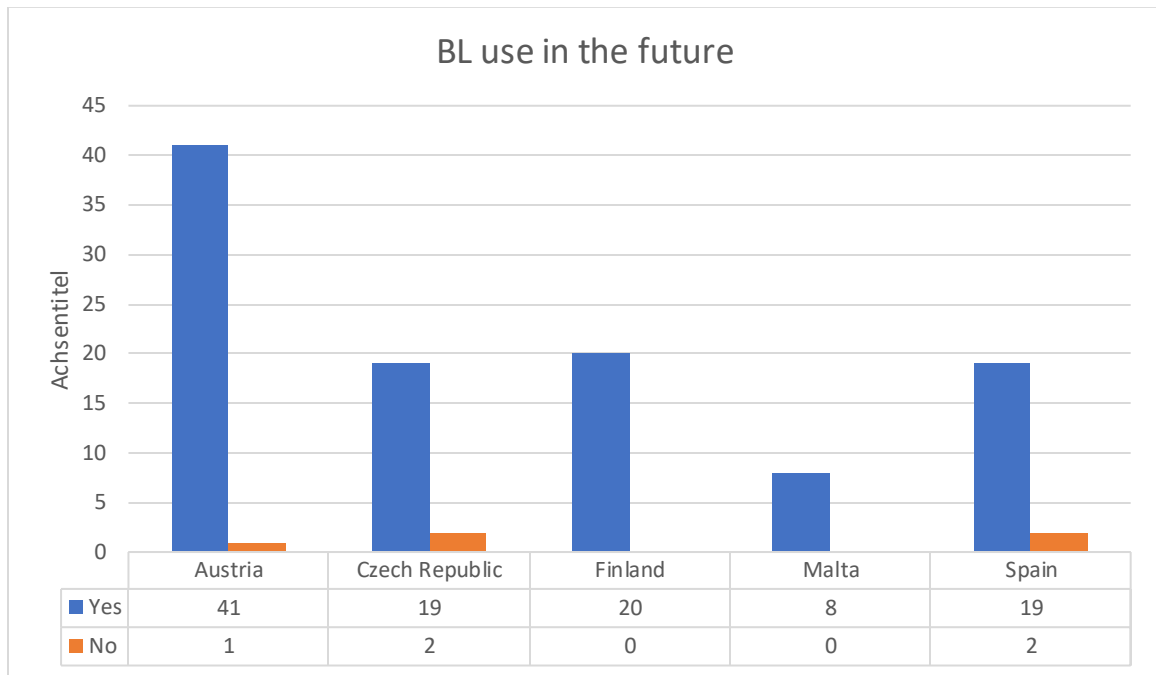


### 3.4 Kyselylomake opettajille ja kouluttajille

Kyselyyn osallistuneiden opettajien ja kouluttajien määrä:



### 3.4.1. Onko monimuoto-opiskelu tarpeellista tulevaisuudessa?



### 3.4.2. Perustelut 'kyllä'-vastauksille?

- 'Helpotetaan liikuntavaikeuksista tai kulkemisen vaikeuksista kärsivien tai sairaiden henkilöiden pääsyä opiskelemaan'
- 'Se on toimivaa opiskelijoille ja opettajille, joten siksi sitä tullaan jatkossakin käyttämään'
- 'Se on erittäin kätevä opiskelijoille, koska se ei sisällä liikkumista, mikä säästää aikaa ja rahaa. Lisäksi lähiopetuksen ja itsenäisen opiskelun yhdistelmä motivoi opiskelijoita enemmän.'
- 'Tarpeet ovat muuttuneet, ja olemme oppineet, että on olemassa erilaisia tapoja osallistua koulutukseen. On hyvä mukauttaa koulutusta tarpeita vastaavaksi.'
- 'Erinomainen mahdollisuus räätälöidä opiskelu vastaamaan työn vaatimuksia.'
- 'Digitalisaatio lisääntyy, digitaaliset palvelut lisääntyvät, kotitoimisto ja itsenäinen työskentely korostuvat yhä enemmän - > aikuisten on varauduttava siihen'
- 'Nuoret haluavat työskennellä digitaalisten laitteiden kanssa; useimmilla ihmisillä on tarvittavat laitteet'
- 'Luokka- ja verkko-oppimisen yhdistämisellä on monia etuja, kuten motivoimpi ja tehokkaampi opetus ja oppiminen, oppimisen laadun paraneminen'
- 'Lisääntynyt joustavuus (oppimisen aika ja paikka)'
- 'Helpottuu, kun nuoremmilla ihmisillä on paremmat digitaidot'
- 'Yksilöllinen oppimispolku mahdollistuu'
- 'Mukava opettajille'
- 'Hyvä mahdollisuus tukea aikuisten jatkokoulutusta; helpompi opiskella työn ohessa'
- 'Omatoimista oppimista edistetää (sitä kaikki aikuiset tarvitsevat)'
- 'Edistää tiiviimpää sitoutumista oppimissisältöihin, koska oppijoiden on tehtävä enemmän itse'
- 'Parantaa organisaation imagoa'
- 'Säästää kustannuksia, aikaa ja resursseja'
- 'Kun monimuotomenetelmiä käytetään useammin, opettajat ja oppijat olisivat paremmin valmistautuneita muihin kriiseihin, kuten Covid19, jolloin etäopiskelu oli välttämätöntä. Ihmiset näkivät, että se toimii pandemian aikana, joten sitä käytetään tulevaisuudessa enemmän'
- 'Tehokkuus
  - Kustannukset
  - Työ/opetus

- Aika (koska jotkut opiskelijat tarvitsevat enemmän aikaa ymmärtääkseen tiettyjä aiheita, he voivat käyttää enemmän aikaa asioiden läpikäymiseen itsenäisesti luennon jälkeen)'
- 'Opettaa samalla joustavuutta ja yllättäviin tilanteisiin sopeutumista'
- 'Lisätuen tarjoaminen oppijoille'
- 'Monet yritykset käyttävät työntekijöilleen kotitoimistoa tai etäyhteyttä'
- "Yksilöllinen itseopiskelu on haastavaa, monet aiheet ymmärretään paremmin, kun ne selitetään luennoitsijan toimesta ja jaetaan ryhmän kanssa, toisaalta itseopiskelu on vähemmän vaativaa järjestää ja halvempaa - joten molempien yhdistelmä tuntuu hyvältä lähestymistavalta'
- 'Yhdistetty oppiminen on tällä hetkellä suuri etu'
- 'Paljon useammin, jos haluaa oppia jotain uutta, on koulutettava itseään (esimerkiksi - pidän 3D-tulostimesta ja haluan tulostaa siihen, kun olen tulostanut testinäytteen ensimmäistä kertaa, haluan tehdä jotain itse - mutta en tiedä miten käyttää mitään ohjelmistoa) ihannetapauksessa pitäisi valita mikä tahansa online-opetusohjelma tai osallistua kurssille'
- 'Mielestäni monimuoto-oppiminen lisää joustavuutta, yksilöllistä keskittymistä ja opiskelijoiden opiskeluvauhtia. Koulutus on jatkuva, ja eri keinoin sitä voidaan toteuttaa jopa pandemian aikana.'
- 'Lähiopetus on aikaa ja kustannuksia vievää, ja se on luonteeltaan muuttumassa luennoinnista enemmän konsultoivaksi ja mentoroivaksi toiminnaksi. Yhdistetty koulutusmuoto on tehokkaampi, perustuu opittuun tietoon ja siirtyy muistamisen tasolta ymmärryksen ja soveltamisen tasolle'
- 'Monet ihmiset työskentelevät jo kotitoimistosta käsin, ja lisäksi yritykset etsivät tehokkaita ratkaisuja ja siirtävät siten koulutuksen toimiston ulkopuolelle. Useita asioita, jotka täytyy itseopiskeluna ja intensiivisenä vuorovaikutuksena verkossa.'
- 'Opiskelijoiden on kyettävä etsimään tietoa relevanteista lähteistä''
- 'Ajan ja rahan säästäminen, yksilöllinen aika/määräaika toteutuksen valinta (ajankohta)'
- 'hyödyttää koulua ja opiskelijoita, vahvistaa oppilaiden vastuuta työn organisoinnista ja säästää opettajien aikaa'
- 'Käyttö lisääntyy: ajan käytön tehokkuus ja opiskelijoiden tarpeisiin mukautettu opetussisältö'
- 'Opiskelijan vahvuudet voidaan ottaa huomioon opiskelussa ja oppimismenetelmän valinnassa'
- 'Uskon, että monimuoto-oppiminen lisääntyy tulevaisuudessa entisestään. Tämä johtuu siitä, että varsinainen digiloikka otettiin Covid19-pandemian aikana ja kyky tarjota verkossa

tapahtuvaa oppimista on paremmalla tasolla. Mielestäni monimuoto-oppiminen on oppijan näkökulmasta houkuttelevampaa kuin ennen. Se on joustavaa ja mahdollistaa työn ja opiskelun yhdistämisen'

- 'Koulutusmalli ei ole sidottu paikkaan ja aikaan. Se on joustava ja tukee yksilöllistä opetusta'
- 'Mahdollistaa opiskelun omaan tahtiin ja opintojen ja työn yhdistämisen'
- 'Opiskelu eri elämäntilanteissa on mahdollista. Opettajat voivat käyttää pedagogisia menetelmiä, joihin opiskelijat osallistuvat'
- 'Halu, tarve opiskella ja vaatimukset ovat laajentuneet'
- 'Opiskelijoiden kokoaminen yhteen paikkaan samanaikaisesti ei ole aina mahdollista, järkevää tai edes ekologisesti toivottavaa. Oppimisen mahdollistamiseksi tarvitaan yhä enemmän joustavia ja yksilöllisiä tapoja hankkia taitoja'
- 'Uskon, että joustavuus siinä, missä ja milloin opiskelu tapahtuu, on tullut jäädäkseen'
- 'Joustava tapa järjestää koulutusta'
- 'Tarjoaa mahdollisuuden opiskella missä tahansa elämäntilanteessa'
- 'Tarvitsemme joustavan tavan vastata nopeasti työelämän ja yksilöiden koulutustarpeisiin'
- 'Joustava ja opiskelijalähtöinen tapa toteuttaa opetusta'
- 'Se ottaa paremmin huomioon opiskelijan henkilökohtaisen elämäntilanteen'
- 'Monimuoto-opiskelun ansiosta opiskelupäivät jäävät kohtuullisen lyhyiksi alueella, jossa etäisyydet ovat pitkiä'
- 'Mahdollistaa erilaisen elämäntilanteen yksilöllisemmän tarkastelun'
- 'Osa opiskelijoista haluaa räätälöidä omaa opiskelupolkuaan'
- 'Monimuoto-opiskelu tarjoaa enemmän mahdollisuuksia opiskeluun'
- 'Aikuisopiskelijat, joilla on jo työkokemusta, jotka ovat ansainneet monimuotovaihtoehdon ja pystyvät opiskelemaan niin'
- 'Voit opiskella, vaikka asuisit kaukana oppilaitoksesta'
- 'voit opiskella työskennellessäsi'
- 'Monipuolistaa opiskelumahdollisuuksia'
- 'Koska se on uusi tapa ja opiskelijat saavat täydellisemmän oppimiskokemuksen'
- 'Tämäntyyppinen oppiminen on innovatiivinen käsite, joka kattaa perinteisen opetuksen ja tieto- ja viestintätekniiikan tukioppimisen edut'
- 'Digitaalisen aikakauden jatkuessa on odotettavissa, että monimuoto-oppiminen kasvaa edelleen, koska se tarjoaa oppimista, joka on helpompaa ja saavutettavampaa'
- 'Sulautuva oppiminen on tullut jäädäkseen, koska se on kätevää ja vähemmän aikaa vievää kuin luokkaan meneminen'

- 'Mukavuus ja saavutettavuus'
- 'Kaikki menee verkkoon, ja tätä nopeutettiin pandemian vuoksi. Vaikka alun perin katsottiin helpommaksi opettaa opiskelijoita henkilökohtaisesti, on olemassa useita resursseja, joita voidaan käyttää verkossa'
- 'Nykyään kaikki on verkossa'

### 3.4.3. Perustelut 'ei'-vastauksille?

- 'On vain joitain kursseja, joissa tämä muoto on sopiva – ei sovi kaikkeen oppimissisältöön'
- 'Lukio-tyyppinen koulutus on tehokkainta perinteisessä koulunkäynnissä, he oppivat nousemaan ajoissa, tulemaan paikalle ja ....'
- 'Itseopiskelu on haastavaa; monet aiheet ymmärretään paremmin, kun luennoitsija selittää ne ja jaetaan ryhmän kanssa'
- 'Ei tarpeeksi tehokas - suora kohtaaminen opiskelijoiden kanssa, palaute...'
- 'Verkkotunneilla aikaa tuhlataan'
- 'Oppilaani vihaavat sitä. He eivät koskaan osallistu verkkokursseille'

### 3.4.4. Mitä haasteita kouluttajat ovat kohdanneet tarjotessaan monimuoto-opetusta aikuisopiskelijoille, jotka ovat matalasti koulutettuja?

- Digitaalinen osaaminen
  - Kaikkien opetustehtävien ohittaminen tekniikan toimintahäiriön varjolla, helppo mahdollisuus huijata
  - Internet-yhteys
- Kielimuuri
- Motivaatio
- Häpeä ja ujostelevuus
- Ajanhallinta
- Keskittymisvaikeudet
- Sopimaton opetusmenetelmä / epäselvät tehtävänannot
- Mielenkiinnon puute
- Itsevarmuuden puute
- Vastuuttomuus
- Tehtävänantojen väärinymmärtäminen



- Kyvyttömyys siirtää teoriaa käytäntöön
- Itsekurin puute
- Oppimisvaikeudet
- Opetusmateriaalinen muuntaminen digimuotoon
- Viestintä (opiskelija - opettaja/muut opiskelijat)
- Tuki (opettaja/opiskelija, vertaistuki)
- Oiskelijat eivät osallistu
- Itseohjautuvuus/itsensä motivointi
- Nopea selitys oppijoiden kysymyksiin
- Monilla aikuisopiskelijoilla ei ole hiljaista oppimistilaa kodeissaan, he häiriintyvät helpommin
- Kolmannet osapuolet voivat tehdä työn tai tehtävät jätetään huomiotta
- Opetusnopeutta on vaikea mukauttaa oppijoiden yksilöllisiin tarpeisiin
- Oppijat voivat turhautua tai kadottaa motivaation, jos heillä on joitain (teknisiä) ongelmia, he eivät ole tottuneet oppimaan itsenäisesti
- Opetus- ja oppimisaika on käytettävä moniin selityksiin ja opintojaksoon kuulumattoman osaamisen kehittämiseen

#### 3.4.5. Mitä hyötyjä monimuoto-opetuksesta on opiskelijoille, joilla on matala koulutustaso?

- Saavutettavuus
- Joustavuus ja mahdollisuus kohdennettuun yksilölliseen huomioon
- Tehokas työskentely nykyaikaisilla tekniikoilla (jaetut whiteboardit, näytön jakamiset, mahdollisuus tallenteisiin).
- Yksilöllinen lähestymistapa
- Jopa matalan koulutustaustan opiskelijat voivat olla hyvin eritasoisia. Itsenäinen opiskeluosa mahdollistaa yksilöllisen suorittamisen siitä, joten ryhmää eivät rasita vähemmän osaavat opiskelijat (mutta se on haastavampaa opettajille)
- Mahdollisuus toistaa opiskeluvaihteita, esimerkiksi useaan kertaan saman harjoituksen teko tai ohi menneen informaation toistaminen, aikataulujoustot (väliin jääneen oppitunnin materiaalin opiskelu itsenäisesti)
- Ryhmätyöskentelyn mahdollisuus, vertaistuki
- "Mielestäni yksi suurista eduista on ajansäästö: mahdollisuus harjoitella periaatteessa milloin tahansa"
- Ajan joustavuus - Mahdollisuus opiskella työajan ulkopuolella

- Riippumattomuus
- Tietojen todentaminen
- Mahdollisuus opiskella materiaalia kasvokkain luokassa, omaksua sitä omaan tahtiin ja mahdollisuus palata oppimateriaaliin tarvittaessa uudellaan.
- Kustannussäästöt perheessä työmatkalaisten tapauksessa, monien koulunkäyntiin liittyvien vastuiden poistaminen, opetuksen laajuuden helpottaminen, tiedon valvominen voidaan ohittaa huijaamalla; opettajille se etu, että heidän ei tarvitse välittää keskeytyksistä; parempi valmistautuminen luokkaan ja yleinen hyvinvointi
- Opiskelijat parantavat tietämystään opiskeltavasta aiheesta ja samalla parantavat IT-taitojaan.
- Joidenkin sisältöjen itsenäinen työstäminen -> oppiminen on intensiivisempää
- Yksilöllinen oppiminen on mahdollista
- Oppijat kehittävät edelleen digitaalisia, henkilökohtaisia ja sosiaalisia taitojaan ja saavat paremman käsityksen tietotekniikasta
- Opettajat voivat käyttää lähiopetusta käytännön harjoituksiin
- Mahdollisuus luoda automaattisia testejä, jotka tarkistavat itse itsensä
- Enemmän oppijoita tavoitettavissa samanaikaisesti
- Mahdollisuus tuottaa videoita/näytöntallenteita ja muita materiaaleja, joita voidaan käyttää yhä uudelleen
- Paljon olemassa olevaa online-opetusta ja opetusmateriaaleja, jotka ovat vapaasti käytettävissä
- Opiskelijat voivat saada tukea perheeltään, kun he opiskelevat kotona
- Opiskelijat voivat katsoa opetustilanteen tallenteen uudestaan ja palata siihen tarvittaessa.
- Jos verkko-opetuksen opetusympäristö on huolella laadittu, se mahdollistaa matalan koulutustason opiskelijoiden oppimisen jopa paremmin kuin perinteinen kasvokkainen opetustapahtama, joka on sidottu aikaan ja paikkaan
- Mahdollistaa käänteisen oppimisen
- Heikosti koulutettujen oppijoiden ei tarvitse ottaa paineita ja stressiä muiden etenemisnopeudesta, koska he eivät tiedä, miten muut etenevät.
- Käytännöllisyys opiskella kotoa käsin (erityisesti sairaustapauksissa)
- Säästää rahaa kulkemisesta ja parantaa ajanhallintaa. Joissakin tapauksissa opiskelijan keskittymiskyky on parempi.
-

### 3.4.6. Mitä välineitä tarvitaan monimuoto-opetuksen toteuttamiseen?

1. Hyvä Internet-yhteys
2. Digilaitteet
  - a. Kannettava tietokone
  - b. Puhelin
  - c. iPad
  - d. Näyttö
3. Kamera
4. Headset
5. Kaiuttimet
6. Luovat ohjelmat
  - a. Padlet
  - b. Kahoot
  - c. Wordwall
  - d. Wordcloud
  - e. YouTube
7. Verkkokokousympäristö
  - a. Teams
  - b. Zoom
8. Verkko-opetusalustat
  - a. Moodle
  - b. Emails
  - c. WhatsApp
  - d. Office365
9. Hyvä työpiste (hiljaisuus verkko-opetukseen)
10. Fläppitaulu

### 3.4.7. Mitä tukea kouluttajat tarvitsevat, jotta he voivat tarjota monimuoto-opetusta?

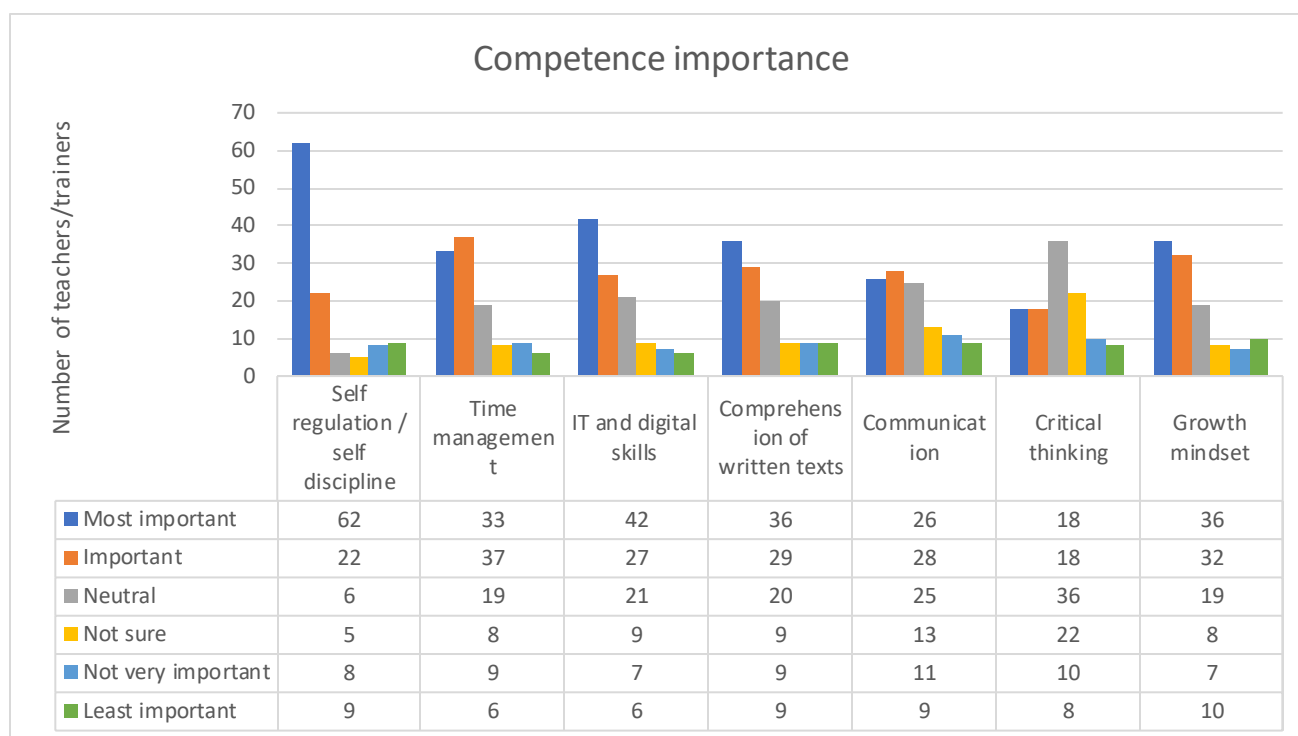
- Opiskelijapalveluiden osasto helpottaa viestintää opiskelijoiden kanssa
- IT-osasto, jos verkkoalustoilla on teknisiä vaikeuksia, tiettyjen sivustojen tilauksia, oppimisvälineitä jne.
  - VR (virtuaalitodellisuus) and AR (lisätty todellisuus) käyttöönotto
- Verkkotyöpajat verkko-oppimiseen käytettävissä olevista työkaluista

- Oppilaitoksen toimittamat ohjelmistot ja laitteistot
- Taloudellinen korvaus verkko-opetuksen valmistelusta
- Tekijänoikeus omiin materiaaleihin
- Palaute opetusmateriaaleista
- Materiaalien luominen yhdessä kollegoiden kanssa
- Digipedagogisten taitojen kehittäminen

#### 3.4.8. Kuinka opiskelijat voivat tukea toinen toistaan monimuoto-opetuksessa?

- Rakentamalla digitaalisia oppimisyhteisöjä
- Online-foorumit, kuten WhatsApp, blogit, google-dokumentit, Trello, Discord, Edmodo
- Videoneuvottelutyökalujen avulla
- Vaihtamalla aikaisempia kokemuksia
- Linkkien ja muun hyödyllisen oppimateriaalin lähettäminen (varsinkin jos joku ei ole päässyt osallistumaan oppitunnille)
- Vaihtamalla kokemuksia muiden kanssa kaikki oppijat ovat paljon enemmän mukana oppimisprosessissa
- Fasilitoidut vertaisryhmät, pienryhmähuoneet jne.
- Jakamalla parhaita käytäntöjä, oppimateriaaleja/onnistumisia/tuloksia työstään
- Pelillistäminen, palaute ja ryhmäkeskustelut, työnäytteet, käytäntöjen ja tiedon jakaminen jne.

### 3.4.9. Arvioi eri taitojen tärkeys monimuoto-opetuksessa



### 3.4.10. Nimeä kolme tärkeintä taitoa, joita opiskelijat tarvitsevat monimuoto-opetukseen osallistumiseen?

Kaikki kumppanit olivat yhtä mieltä siitä, että alla olevat kompetenssit ovat kolme tärkeintä:

1. Itsensä johtaminen ja itsekuri
2. Ajanhallinta
3. Digitaidot

Toisaalta myös alla olevat kompetenssit ovat tärkeitä oppijoille:

1. Kasvun ajattelutapa (mukaan lukien rohkeus oppia uusi taito / nykyisen tiedon kehittäminen ja edistäminen / itsenäinen oppiminen)
2. Keskittymiskyky
3. Kyky lukea ja ymmärtää ohjeita
4. Motivaatio
5. Ahkeruus

6. Viestintä (mukaan lukien kyky viestiä muiden opiskelijoiden kanssa / tehdä ryhmätyötä / kyky esittää kysymyksiä oppitunnin aikana)
7. Halu ja kyky työskennellä itsenäisesti
8. Henkilökohtaisen oppimistyylin tuntemus ja tietoisuus
9. Kriittisen ajattelun taidot
10. Kielitaito
11. Kuuntelutaidot
12. Kunnianhimo
13. Sinnikkyys
14. Organisoitukyky
15. Improvisaatiokyky
16. Tunneäly
17. Luovuus
18. Uskallus siirtyä pois mukavuusalueelta
19. Stressin hallintakyky
20. Opiskelumoraali

### 3.5 Ongelman vaikutus

On selvitetty tekijöitä, jotka estävät matalasti koulutettuja oppijoita pääsemästä oppimaan. On todettu, että ihmisillä, joilla on ollut positiivinen kokemus muodollisesta oppimisesta murrosiässä, on positiivisempi asenne oppimiseen. Henkilöt, joilla ei ole paljon kokemusta muodollisista yhteyksistä, ajattelevat todennäköisemmin, että epävirallinen ja työpaikalla tapahtuva oppiminen on tärkeämpää. Ryhmä, jolla on korkeampi koulutusaste, arvostaa enemmän muodollisia oppimiskonteksteja kuin ryhmä, jolla ei ole korkeampaa tutkintoa. Matalasti koulutetut henkilöt, joilla ei ole tutkintoa, ilmoittavat oppivansa useammin median kautta tai yksityisessä oppimisympäristössä.

Useimmin mainitut esteet täydennyskoulutukseen osallistumiselle olivat ajanpuute ja se, että täydennyskoulutustoimenpiteet eivät osoittaudu hyödyllisiksi. Nuoret antavat useammin syyksi ajanpuutteen, kun taas matalan koulutustason henkilöt mainitsivat useammin etuuskien puutteen. Ihmiset, joilla ei ole tutkintoa, suhtautuvat termiin kielteisemmin eivätkä pidä tulevaisuuden tarvetta yhtä tärkeänä kuin ihmiset, joilla on jo kokemusta muodollisista oppimiskonteksteista. Tämän vuoksi on tärkeää, että epävirallisissa yhteyksissä tarjottavaa oppimisisältöä muokataan niin, että siitä on hyötyä myös vähän koulutetuille ihmisille.

## 4 VAIHTOEHTOISET RATKAISUT/KÄYTÄNNÖT

### 4.1 Mahdollisia ratkaisuja

Kaikissa kohderyhmäkeskusteluissa ja jatkoahaastatteluissa käsiteltiin muutamia ratkaisuja edellisessä osassa mainittuihin haasteisiin.

#### 4.1.1. Tekniset asiat

Suomalaiset opettajat totesivat, että lähtötason testaaminen on hyvä tapa selvittää opiskelijoiden oppimisvaatimukset. Näin ollen opettaja ja koulu voisivat tarjota tarvittavaa tukea koko valitun kurssin ajan.

Toinen ehdotus oli, että järjestettäisiin helppo valmisteleva digitaalisten taitojen verkkokurssi, jotta opiskelijat saisivat kurssin onnistuneeseen suorittamiseen tarvittavat taidot. Tämä kurssi sisältää vaiheittaisen oppaan portaalin käytöstä, oppimateriaalien käyttämisestä ja opintotehtävien lataamisesta.

#### 4.1.2. Raportti

On tärkeää, että oppijat tuntevat olonsa tervetulleeksi ja turvalliseksi monimuoto-opetuksen oppimisympäristössä. Yksi tapa tehdä tämä on hyödyntää lämmittelyharjoituksia oppituntien ensimmäisten minuuttien aikana. Nämä voivat toimia myös jäänmurtaajina ja siten helpottaa ujojen oppijoiden osallistumista opetukseen.

Perussääntöjen määrittelemisen avulla oppilaita tulemaan tietoisemmiksi itsekurin ja oma-aloitteisuuden tärkeydestä. Nämä säännöt korostavat myös online-etiketin merkitystä, mm. kokoukseen liittyminen ajoissa, mikrofoniin mykistäminen ja kameran kytkeminen päälle tarvittaessa.

Oppijoiden tulee myös olla tietoisia tukihenkilöstöstä. Jokaiselle luokalle tulee nimetä paikka, aika ja henkilö. Ko. aikana oppijat voivat ratkaista mahdolliset vaikeudet, mikä tekisi heidän koulutusmatkastaan hieman helpompaa. Suomalaiset osallitajat mainitsivat hyviä käytäntöjä, kuten avoimia tukipajoja ja henkilökohtaista neuvontaa.

#### 4.1.3. Motivaatio

Kouluttajien tulee laatia listaus oppimisvaatimuksista, jotka on saavutettava kurssin loppuun mennessä. Tämä auttaa oppijoita ymmärtämään, mitä heiltä odotetaan, ja auttaa heitä siten pysymään motivoituneina ja keskittyneinä. Tšekin tasavallan kouluttajat ehdottivat myös interaktiivisten aktiviteettien käyttöä opiskelijoiden sitouttamiseksi. Nämä aktiviteetit voivat sisältää lämmittelyharjoituksia, kuvia, keskusteluja, tietokilpailuja, verkkopelejä, tapaustutkimuksia ja roolipelien tyyppillisiä työtilanteita.

#### 4.1.4. Vaatimukset

Vähän koulutetut opiskelijat tarvitsevat enemmän tukea oppilaitoksilta. Espanjalaiset kumppanit totesivat myös, että koska monimuoto-opetuksen kurssit saattavat olla ylivoimaisia vähän koulutetuille oppijoille, heille olisi hyödyllisempää, jos istunnot olisivat lyhyempiä (kuten 45-60 minuuttia pitkiä).

Toisaalta kaikki kouluttajat tarvitsisivat pääsyn monimuoto-oppimiseen tarvittaviin opetusvälineisiin. Kouluttajille olisi myös annettava tarvittava koulutus, jotta he voivat käyttää verkkotyökaluja.

#### 4.1.5. Opiskelijoiden taustat

Suomalaiset kouluttajat korostivat erilaisten viestintämuotojen käytön tärkeyttä ohjeita annettaessa. Vähän koulutetut oppijat saattavat hyötyä enemmän video-ohjeista kuin kirjallisista ohjeista. Toisaalta, jos käytetään kirjallisia ohjeita, kielen ja kieliopin "pitäisi olla tuttuja ja selkeitä".

On myös tärkeää pitää mielessä opiskelijan tausta. Köyhyyteen liittyvästä stigmasta huolimatta on äärimmäisen tärkeää, että oppilas voi puhua opettajalle avoimesti. Näin varmistettaisiin, että opiskelijat saavat tarvitsemansa tuen, kuten tietokoneen tai tabletin, sulautuvan oppimisen kurssin onnistuneeseen suorittamiseen.

#### 4.1.6. Työn valmistelu

Ihannetapauksessa oppijat suorittavat lyhyen kurssin monimuoto-oppimisesta ennen varsinaisen kurssin aloittamista. Näin varmistettaisiin, että kurssin sisältö katetaan varatun ajan kuluessa.

Jotkut kouluttajat ehdottivat myös, että "olisi hyödyllistä saada käyttövalmiita materiaaleja", joita voidaan käyttää sulautuvan oppimisen aikana.



## 4.2 Vaihtoehtojen vertailu

Osallistujat olivat yhtä mieltä siitä, että mitä tulee teknisiin haasteisiin, ei ole aikaa käsitellä näitä ongelmia luokassa häiritsemättä kurssin ydinsisältöä. Siksi näitä asioita tulisi käsitellä luokahuoneen ulkopuolella mahdollisuuksien mukaan. Kurssiasetukset, käytettävät materiaalit ja työkalut on selitettävä yksityiskohtaisesti. Opiskelijan on hankittava siihen liittyvät digitaaliset taidot voidakseen käyttää oppimisalustaa. Jotkut opiskelijat ilmoittautuvat kurssille ennakkoluuloisina, että he eivät pysty suorittamaan monimuoto-opiskelun kurssia, koska he eivät osaa käyttää alustaa. Siksi oppilaille tulisi opettaa, miten tietokone käynnistetään, kamera kytketään päälle ja mykistetään tarvittaessa mikrofoni.

Opettajien on etsittävä uusia tapoja selittää aiheen sisältöä. Kouluttajan tulisi omaksua erilaisia menetelmiä, jotka vetoavat vähän koulutettuihin oppijoihin. Kouluttajan tulee myös pitää mielessä erilaiset oppimisvaikeudet, joita opiskelijoilla voi olla, kuten lukihäiriö. Opettajan tulisi koota erilaisia arviointimenetelmiä opiskelijan tarpeiden mukaan.

Jotkut oppijat eivät tunne olevansa vastuussa omasta oppimisestaan, ja kouluttajat kommentoivat, että on välttämätöntä ottaa opiskelijat mukaan heidän tilanteestaan, taustastaan ja oppimisvaikeuksistaan riippumatta. He olivat myös yhtä mieltä siitä, että on tärkeää tarjota harkittua rohkaisua ja empatiaa oppijoita kohtaan välttäen samalla monimutkaista tai epäselvää kieltä. Toinen tärkeä näkökohta on näyttää oppijoille heidän kurssille osallistumisensa edut ja pitää heidän motivaationsa korkealla. Voisi myös olla hyödyllistä sisällyttää interaktiivista sisältöä ja pelejä, joissa oppijat voivat nähdä menestyksensä ja oppimisensa edistymisen.

## 4.3 Esimerkkejä hyvistä käytänteistä

Tässä hankkeessa tehdyissä haastatteluissa opettajat, kouluttajat ja muu opetushenkilöstö mainitsivat seuraavat esimerkit hyvistä käytännöistä, jotka liittyvät vähän koulutettujen aikuisopiskelijoiden opettamiseen:

Työssäoppiminen yrityksessä suoritettavan harjoittelun kautta on yleensä suosittua vähän koulutettujen aikuisopiskelijoiden keskuudessa. He voivat yrittää toteuttaa käytännössä jo oppimansa ja nähdä, mihin he tarvitsevat tiettyjä kursseja. Heille myös soveltuu paremmin suullinen palautteen anto. Jos tämä ei ole mahdollista, voidaan toteuttaa tilanneharjoituksia ja esimerkkejä.

Myös oppimisvideot tai -pelit mainittiin hyvänä käytäntönä. Oppimissisällöstä voidaan tehdä kiinnostavaa, ja oppijoilla on mahdollisuus tehdä tarvittava määrä toistoja. Monmuoto-koulutuksen verkko-osioiden lisäksi kasvokkaisilla tapaamisilla on merkitys. Lisäksi oppijoille tulisi tarjota yksityiskohtainen opintojen runko, jotta he tietävät, mitä odottaa.

Osallistujien mainitsemia yleisiä hyviä käytäntöjä olivat muun muassa seuraavat: Itsetunnon parantaminen, osoittaa opiskelijoille opiskeltavan asian merkitys, näyttää heille, kuinka seurata opetustusta valittua oppimisalustaa käyttäen ja ohjaamalla heitä, jotta he eivät eksy tai menetä motivaatiotaan.

Lopuksi yksi haastateltava totesi, että on tärkeää puhua oppijoiden kieltä, antaa palautetta ja suodattaa tunteita, etenkin jos opetus tapahtuu muuten kuin perinteisessä luokahuoneessa. On tärkeää saada nämä oppijat mukaan myös verkko-opetukseen ja saada heidät tuntemaan itsensä arvostetuiksi ja osaksi jotain tuottavaa. Henkilökohtaiset mentorointitapaamiset ovat osoittautuneet erittäin tehokkaiksi, sillä tämä lisää opiskelijan sitoutumista.

Projektityö kannustaa vertaisoppimiseen, koska heidän on työskenneltävä yhdessä tehtävän suorittamiseksi. Balint-ryhmät ovat yksi toimintatapa. Balint-ryhmän muoto on tapausesitys (muistista) noin 3-5 minuuttia ja keskustelu vähintään 1 tunti. Kaikki ryhmäkeskustelut ovat luottamuksellisia; Turvallinen ympäristö luodaan ilmaisemaan negatiivisia tai vaikeita tunteita. Balint-ryhmän johtajan tehtävänä on luoda turvallisuuden, hyväksynnän ja luottamuksen ilmapiiri; luoda ja ylläpitää ryhmän normeja huolehtimalla kaikille puheenvuorot, ja edesauttaa ryhmää saavuttamaan tavoite. Ryhmänjohtajan on ymmärrettävä ryhmäprosessi ja hyödynnettävä persoonallisuuttaan ja tyyliään viedäkseen ryhmää eteenpäin.

Luokka-aktiviteettien avulla on hyvä luoda ryhmä, joka auttaa ja tukee toisiaan. Heidän tulisi myös tavata ja tutustua ohjaajaan kasvotusten ennen monimuotokoulutuksen aloittamista. Säännöt ja ohjelma olisi selitettävä heille selkeästi ymmärrettävällä tavalla. On hyvä ohjata opiskelijoita toteuttamaan itsearviointia, jotta he voivat nähdä oppimistuloksiaan ja saada hallinnan tunteen opintoihinsa.

Opettajan kanssa käydyt palautekeskustelut ja opiskelutulosten arviointi auttavat opiskelijaa myös valmistautumaan seuraaviin opintokokonaisuuksiin. Samoin oppijoille annetut tehtävät, jotka he suorittavat itsenäisesti, on tarkistettava säännöllisesti. Opiskelijoiden voimaannuttaminen on tärkeää riippumatta opetettavasta sisällöstä.

Fiktiiviset tapaustutkimukset ovat myös hyödyllisiä. Kouluttajan tulee valmistella kohderyhmälle tyypillinen tilanne ja harjoitella heidän kanssaan reaktioita – antaa heille palautetta ja vinkkejä kehittymiseen.

#### 4.4 Rajoitukset

Haastatellut opettajat ja kouluttajat kokivat, että matalasti koulutetuilta aikuisopiskelijoilta voi puuttua tavoitteen asettamisen taidot ja opiskelumotivaatio. Motivaation puute voi liittyä suoraan käsitykseen siitä, että oppimisprosessi ei ole miellyttävä. Osa opiskelijoista kokee myös, että he eivät onnistu seuraamaan etäopetusta, jos se ei noudata heille tuttua opetuksen rakennetta. Toisaalta joillakin oppijoilla ei ole tarvittavaa motivaatiota, koska he osallistuvat koulutukseen työnantajan määräyksestä.

Osallistujat korostivat myös, että oppijoilla on oltava käytettävissään digitaaliset perustaidot ja -resurssit luokkahuoneessa ja sen ulkopuolella. Toinen mainittu asia oli kielimuuri ja kognitiivisten taitojen puute. Monet kohderyhmien osallistujista olivat yhtä mieltä siitä, että vaikka kurseille on helppo löytää opettajia, on vaikea löytää opettajia, jotka voivat olla yhteydessä opiskelijoihin verkkooppimisen kautta. Espanjalaiset osallistujat totesivat, että virtuaalisten esteiden vuoksi on vielä tärkeämpää "olla empaattinen ja luoda voimakas side" opiskelijoiden ja opettajien välille. Suomalaiset ja maltalaiset kumppanit ovat samaa mieltä tästä siteen puuttumisesta ja sen vaikutuksesta heikentävästi oppimistuloksiin. Jotkut opettajat tekevät tehtävistä liian vaativia, mikä vaatii enemmän aikaa arviointiin ja luo siten enemmän työtä ja stressiä kaikille osapuolille.

Kouluttajien on oltava emotionaalisesti ja henkisesti valmistautuneita opettamaan vähän koulutettuja oppijoita. Koska monimuoto-opetus on uusi oppimisympäristö, sekä opettajien että oppilaitosten täytyy satsata enemmän aikaa ja resurssia luokkahuoneista monimuotoisuuteen siirtymisen mahdollistamiseksi. Jotkut osallistujista huomauttivat myös, että vaikka kouluttajat käyttävät enemmän aikaa mukautetun työn valmisteluun (~ 10–20 % enemmän kuin normaalissa luokkahuoneessa), heille ei makseta ylimääräistä. He totesivat myös, että kurssin onnistumisaste on samanaikaisesti oikeassa suhteessa siihen, kuinka monimutkaista sen noudattaminen on.

Keskusteltiin siitä, että yksi tärkeimmistä eroista vähän koulutettujen oppijoiden ja korkeasti koulutettujen oppijoiden välillä on se, että vähän koulutettujen oppijoiden kanssa kuluu paljon aikaa teknisten kysymysten selittämiseen, jotka eivät liity opetuksen varsinaiseen sisältöön. Opettajien on myös asetettava selkeät tavoitteet. Todettiin myös, että monimuoto-oppimisen onnistuminen riippuu osallistujien iästä. Yleensä nuorilla aikuisilla ei ole suuria ongelmia digitaalisten laitteiden

käytössä, kun taas iäkkäät oppijat saattavat kohdata enemmän ongelmia. Samaan aikaan, kun opetetaan korkeasti koulutettuja oppijoita, opettajat voivat käsitellä käsiteltävää aihetta lähes välittömästi.

Espanjalaisten kouluttajien mukaan "vähän koulutetut oppijat janoavat yleensä uusia taitoja ja tietoja huolimatta siitä, että heidän on opittava uudella tavalla digitaalisessa oppimisympäristössä", Itävaltalaiset kohderyhmän osallistujat totesivat, että "suurin osa [vähän koulutetuista oppijoista] osallistuu kurssille, koska heidän on pakko", ja siksi he "eivät ole motivoituneita eivätkä opiskele itsenäisesti".

Tšekin tasavallan kouluttajat mainitsivat, että heikosti koulutettujen oppijoiden motivoimiseksi heille on kerrottava, miksi heidän on tiedettävä aihe, miten se hyödyttää heitä ja mikä on lopullinen tavoite. Korostettiin myös, että jos opiskelijat eivät havaitse edistymistä opinnoissa, he menettävät helposti keskittymisensä ja motivaationsa. Sen takia henkilökohtainen opiskelusuunnitelma täytyy tehdä jokaiselle osallistujalle. Taloudellisella motivaatiolla on myös tärkeä rooli motivaatiossa.

Suomalaiset kouluttajat keskustelivat siitä, kuinka vähän koulutetut oppijat ovat usein alle 30-vuotiaita. Voidakseen suorittaa opintoja onnistuneesti oppijoiden on voitettava tietyt esteet, kuten itsetunto, digitaalisten taitojen puute tai köyhydestä johtuva digitaalisten laitteiden puute. Heidän kohtaamiaan haasteita voivat olla myös vaikeudet ymmärtää kirjallisia ohjeita, sosiaalisten taitojen puute ja ujestelu osallistua verkkoistuntoihin.

Päinvastoin, vaikka korkeasti koulutetut oppijat voivat helposti sopeutua digitaaliseen oppimisympäristöön, espanjalaiset opettajat totesivat, että näillä oppijoilla "on taipumus suhtautua "tiedän jo tämän", ja siksi he eivät joskus ole yhtä innokkaita oppimaan kuin vähän koulutetut oppijat. Tämä huomio on ristiriidassa maltalaisten, itävaltalaisten ja tšekkiläisten kouluttajien esittämien väitteiden kanssa. Näiden kumppaneiden mukaan korkeasti koulutetut oppijat tekevät kurseja usein vapaaehtoisesti ja siksi he voivat asettaa omat tavoitteensa. Oppijat pitävät myös koulutuksensa edistämistä "investointina itsensä kehittämiseen".

Lisäksi maahanmuuttajaopiskelijoiden kanssa työskentelevät koulutusyritykset, kuten bit schulungscenter ja Future Focus, totesivat, että monia maahanmuuttajia pidettiin kotimaassaan korkeasti koulutettuina, mutta kielimuurin vuoksi heitä pidetään kohdemaassa vähän koulutettuina.

Vaikka joitakin eroja on helppo tuoda esiin, suomalaiset kouluttajat mainitsivat, että "absoluuttisia eroja on mahdotonta määritellä, koska opiskelijat ovat yksilöitä haasteissaan ja vahvuuksissaan".

Toisaalta, kuten itävaltalaiset kouluttajat totesivat, "kaikkien oppijoiden on pätevydestään riippumatta oltava huolellisesti ja yksilöllisiä taitojaan kunnioittaen monimuoto-oppimisen ympäristöihin, jotta jokainen oppija voi hyötyä tästä asetuksesta".

## 5 SUOSITUKSIA

### 5.1 Toimintasuositukset

Tarvitaan monimuoto-oppimisen sääntelyä, jossa määritellään, miten prosessit ja menettelyt suunnitellaan ja toteutetaan. Jotta tämä tapahtuisi asianmukaisesti ja hallitusti, on tärkeää, että poliittiset päättäjät varmistavat, että seuraavat asiat määritellään:

- a) Sisäiset ja ulkoiset laadunvarmistusprosessit
- b) Arviointimenetelmät, jotka ovat päteviä, oikeudenmukaisia ja luotettavia
- c) Tietämyksen hyödyntäminen ja parantaminen
- d) Oppimismahdollisuuksien tarjoaminen kaikille
- e) Opiskelemaan pääsyn saavutettavuuden lisääminen

Sisäistä motivaatiota lisäävät käytännönläheiset oppimiskokonaisuudet.

Kumppanit ehdottivat seuraavia monimuoto-oppimiseen liittyviä hyviä käytäntöjä:

- a) Luo lyhyempiä opetusjaksoja
- b) Käytä paljon inspiroivia ja/tai hauskoja videoita
- c) Tee tunteista interaktiivisia
- d) Käytä musiikkia, kun he työskentelevät yksin
- e) Rajoita PowerPoint-esitysten käyttöä
- f) Värikoodaa esitykset
- g) Auta opiskelijoita ymmärtämään, että on muitakin tapoja oppia
- h) Vaadi lähtötason testejä
- i) Järjestä tukipajoja
- j) Tee valmisteleva verkkokurssi
- k) Kannusta oppilaita osallistumaan aktiviteettien ja ryhmätöiden avulla
- l) Järjestä mahdollisuus lainata digitaalisia laitteita oppilaitokselta
- m) Järjestä verkkokursseja ja lisää tietoisuutta verkko-oppimisen eduista

Osa kumppaneista on osallistunut myös muihin hankkeisiin, jotka liittyvät matalan koulutustason oppijoiden koulutukseen. Itävaltalaiset kumppanit tarjoavat "Get Started" -nimistä hanketta. Siinä keskitytään "vähän koulutettujen peruskoulutukseen monimuoto-opetuksena". Opiskelijat tutustuvat ensin opiskelun rakenteeseen ja käytettäviin digitaalisiin ohjelmiin. Kun he ovat tyytyväisiä

tähän uuteen oppimisympäristöön, he siirtyvät kurssin sisältöön. Kouluttajat olivat yhtä mieltä siitä, että se toimi hyvin, koska se antoi oppijoille tarvittavaa rohkaisua ja itseluottamusta opetukseen osallistumiseen.

Yhteistyökumppanit Tšekin tasavallasta ovat osallistuneet CourseEraan. Tämän projektin kautta he oppivat massiivisesta avoimesta verkkokurssista, joka tunnetaan myös nimellä MOOC. Tämän alustan avulla vähän koulutetut oppijat voivat osallistua keskustelufoorumeihin ja jakaa kokemuksiaan vertaistensa kanssa. Samat kumppanit osallistuivat myös The Second Chance Projectiin, jossa opiskelijat tutustuivat erilaisiin työympäristöihin ja niihin liittyviin tyypillisiin työtilanteisiin lyhyiden videoiden avulla.

## 5.2 Suositusten perustelut

Oppijoilla voi olla alhainen pätevyystaso, mutta he ovat myös saattaneet hankkia taitoja vuosien työkokemuksella, mikä vastaa muodollista pätevyyttä. Näiden taitojen tunnustaminen validoinnin ja sertifiointin avulla voi hyödyttää näitä henkilöitä, koska siten tunnustetaan heidän (epävirallinen) oppimisponnistelunsa. Tämä taasen voi lisätä motivaatiota ja olla ponnahduslauta (viralliseen) oppimiseen. Monimuoto-oppiminen voi tarjota tällaisille henkilöille helpomman pääsyn koulutukseen ja saavuttaa tavoitteet. Tämä lisää oppijan itseluottamusta, mikä johtaa suurempaan osallistumiseen ja lisääntyneeseen motivaatioon jatko-opintoihin.

### 5.3 Toteuttamissuunnitelma

Jotta ihmiset voisivat osallistua menestyksekkäästi monimuoto-opiskeluun, olisi ihanteellista, että oppijalla on ainakin vähän taustaa digitaalisissa perustaidoissa. Toinen taito, joka oppijoilla pitäisi olla, on itseohjautuvuus. Tämän puuttumisen on yleisesti havaittu lannistavan oppijoita. Muita tärkeitä taitoja ovat motivaatio ja halu oppia, ajanhallinta ja kirjoitettujen oppimistekstien ymmärtäminen.

Lisäksi opiskelijoiden on hallittava itseohjautuvuuden perusteet. Heidän on kyettävä joustamaan, kestäämään epävarmuutta, selviämään stressistä ja omaksumaan kasvun ajattelutapa. Kyselyn tuloksista käy ilmi, että tärkeimmät kompetenssit ovat itsesäätely ja itsekuri, ajanhallinta, IT- ja digitaaliset taidot sekä kasvun ajattelutapa.

Kohderyhmäkeskusteluissa keskusteltiin siitä, että jotta oppijat voivat osallistua tehokkaasti monimuoto-opetukseen, heille on ensin kerrottava käytettävissä olevista erilaisista oppimismenetelmistä. Tämä auttaa oppijoita tunnistamaan menetelmiä, jotka voivat hyödyttää heitä enemmän, ja siten motivoida heitä ottamaan vastuun omasta koulutuksestaan ja tavoitteiden asettamisesta.

Suomalaiset osallistujat totesivat, että monimuoto-oppimiseen suhtaudutaan hyväksyvämmiin, koska se luo "tasa-arvoa kaupunkien ja syrjäisten alueiden välille", koska matkustaminen on melko kallista ja jotkut "elämäntilanteet ovat liian haastavia" päivittäiseen kouluun kulkemiseen.

Jotkut opettajat totesivat, että monimuoto-oppimisen tärkeimpiä etuja ovat omien tavoitteiden asettaminen, ajan hallinta, kyky "työskennellä ja opiskella joustavasti" ja "teoreettisten opintojen yhdistäminen työpaikalla oppimiseen". Yksi tärkeä on se, että "oppilaitokset tarjoavat opetushenkilöstölleen ja oppijoilleen kaiken tarvittavan tuen sekä materiaalit ja työkalut". Itävaltalaiset kumppanit ehdottivat myös, että jos oppijat jaetaan homogeenisiin ryhmiin kykyjensä mukaan, kouluttajat voisivat myös omistaa enemmän aikaa yksilölliseen huomioon.

DigidazU - Digital Competences for the World of Work in German as a Second Language of the Intergrationshaus -hankkeessa kehitetään verkkopohjaisia itseoppimateriaaleja. Kohderyhmänä ovat heikosti koulutetut heikommassa asemassa olevat henkilöt, joilla on heikko saksan kielen taito toisena kielenä ja joille on helpotettava pääsyä digitalisoituneeseen työelämään.

Malta on hyväksynyt strategisia toimia, joihin kuuluvat seuraavat: Parannetaan digitaalisia/tieto- ja viestintätekniiikan opetussuunnitelmia, jotka edustavat 21. vuosisadan taitoja ja mukautuvat uusiin



teknologioihin; b] Fyysisen digitaalisen keskuksen pilotointi oppijoille uusimman teknologian avulla; c] Internetin ja teknologian saatavuuden parantaminen ja oppimiskurssien, kuten MOOC-kurssien, OER-kurssien, sulautuvien kurssien ja verkkokurssien, tarjoaminen eri oppijoille.

Projekti Perspective Change 2018 kehittää menetelmiä perusopetuksen käyttöön. Perusopetuksen tunneilla käytettävien koulutusmenetelmien ja opetusmateriaalien kehittäminen edistää kouluttajien toiminta-alaa ja oppimisen iloa. Digitaaliset oppimateriaalit ja digitaalisesti tuetut oppimisjaksot antavat oppijoille mahdollisuuden opiskella omaan tahtiinsa ja tukevat itseoppimistaitojaan.

Kainuun ammattiopisto uskoo, että suunnittelu on olennaista monimuoto-oppimiskursseilla ja että saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota. Ohjeet annetaan sekä kirjallisessa että videomuodossa. Kirjallisissa ohjeissa käytetään selkeää kieltä. Täällä tehdään yhteistyötä yritysten kanssa, jotka tarjoavat ammatillisia tai valmistelevia kursseja työttömille ja työnhakijoille.

## 5.4 Seuranta ja arviointia koskevat säännökset

Yhteistyö pedagogisen henkilöstön ja työnantajien, jotka palkkaavat matalan koulutustason työntekijöitä, on välttämätöntä. Näin oppiainekohtaista oppimissisältöä voidaan mukauttaa jatkuvasti ja opettajat voivat valmistella vastaamaan aina osallistujien tarpeita. Työnantajat voivat helpottaa koulutukseen pääsyä tarjoamalla taloudellista tukea tai aikaresurssia.

## 6 PÄÄTELMÄT

Monimuotona järjestettävän koulutuksen tarjoaminen matalasti koulutetuille aikuisille tuo mukanaan haasteita sekä oppijoille ja opettajille/kouluttajille. Kaikki tämän hankkeen toteuttamat selvitykset kutienkin vahvistavat käsitystä, että matalasti koulutetuilla henkilöillä on hyvät mahdollisuudet oppia myös monimuoto-koulutuksessa ja heidän pääsyään aikuiskoulutukseen kannattaa tukea.

Ennakkoluulot matalasti koulutettujen aikuisien heikosta opintomenestyksestä monimuotokoulutuksessa ovat kuitenkin vielä yleisiä, ja heille tarjolla olevien kurssien määrä on monessa Euroopan maassa rajallinen. Siksi on tärkeää, että näille aikuisille tarjotaan mahdollisimman paljon jatkokoulutusohjelmia. Vain niin voidaan kuroa umpeen tämä syvenevä kuilu matalan ja korkeamman osaamistason henkilöiden välillä. Koulutustarjonnan tarjoaminen erilaisille kohderyhmille ja vähän koulutettujen oppijoiden tukeminen on hyödyllistä näille aikuisille sekä taloudelle ja yhteiskunnalle. Koulutuksen avulla myös matalan koulutustason henkilöt saavat mahdollisuuden tulla itsevarmemmiksi ja kilpailukykyisemmiksi työmarkkinoilla.

Kaikki koulutuksen toteuttamistavat eivät ole yhtä helppoja matalasti koulutetuille henkilöille ja monimuoto-opiskelu ei ole helpoimmasta päästä. Mutta oppilaitosten ja aikuiskouluttajien riittävällä tuella näiden ihmisten on mahdollista osallistua menestyksekkäästi monimuoto-opiskeluna toteutettaviin koulutusohjelmiin, kouluttaa itseään edelleen ja lisätä kiinnostusta ja motivaatiota elinikäiseen oppimiseen.

## 7 LÄHTEET

Etäopetuksen hyvät käytänteet 2020. <https://ammattipolku.fi/wp-content/uploads/2020/04/Et%C3%A4opetuksen-hyv%C3%A4t-k%C3%A4yt%C3%A4nteet-kyselyn-koonti.pdf>

Getting Skills Right: Engaging low-skilled adults in learning, OECD, 2019

Gilmour, J. (2020) What are the Challenges of Implementing Blended Learning in Adult Education? [Blog] ProLiteracy <<https://www.proliteracy.org/Blogs/Article/505/What-are-the-Challenges-of-Implementing-Blended-Learning-in-Adult-Education>>

Hakkarainen, Kai 2001: Aikuisen oppiminen verkossa. In the book: Sallila & Kalli (ed.), Verkot ja Teknologia Aikuisopiskelun Tukena. Aikuiskasvatuksen 42. vuosikirja. Kansanvalistusseura ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.

International Standard Classification of Education ISCED 2011, page 40.ELET. The way Forward 2020-2030. EARLY SCHOOL LEAVING UNIT Directorate for Research, Lifelong Learning and Employability Ministry for Education (Malta)

Joint Research Center, Arianna Sala Yves Punie Vladimir Garkov Marcelino Cabrera, LifeComp, 2020, [https://joint-research-centre.ec.europa.eu/lifecomp\\_en](https://joint-research-centre.ec.europa.eu/lifecomp_en)

Kompetenzen von gering Qualifizierten: Befunde und Konzepte. Hg. Projektträger im DLR. W. Bertelsmann Verlag GmbH & Co KG. Bielefeld 2014.

Kompetenzen von gering Qualifizierten: Befunde und Konzepte. Hg. Projektträger im DLR. W. Bertelsmann Verlag GmbH & Co KG. Bielefeld 2014.

Laitinen, Mikko 2021: Verkko-opetuksen haasteet ammatillisen koulutuksen opetushenkilökunnan kokemina. Jyväskylän yliopisto, Tietotekniikan pro gradu -tutkielma.

<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/203892/umfrage/erfolg-versprechende-zielgruppen-fuer-die-e-learning-wirtschaft/#professional>

Lifelong Learning. National Strategy for Lifelong Learning 2020-2030. Directorate for Research, Lifelong Learning and Employability Ministry for Education

Malta National Lifelong Learning Strategy 2020. Ministry for Education and Employment, Malta 2020

Nurminen, Tiina 2008: Ikääntyvien aikuisopiskelijoiden käsityksiä avoimen yliopiston gerontologian opiskelusta. Jyväskylän yliopisto, Terveystieteiden pro gradu –tutkielma.

[https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/18863/1/URN\\_NBN\\_fi\\_jyu-200808205667.pdf](https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/18863/1/URN_NBN_fi_jyu-200808205667.pdf)

OECD (2019), Getting Skills Right: Engaging Low-Skilled Adults In Learning. (www.oecd.org/employment/emp/engaging-low-skilled-adults-2019.pdf).

Official Statistics of Finland (OSF): Participation in adult education [e-publication].

ISSN=2489-6926. Helsinki: Statistics Finland [referred: 24.2.2022]

[http://www.stat.fi/til/aku/index\\_en.html](http://www.stat.fi/til/aku/index_en.html)

Qualifizierte- Kompetenzen von gering Qualifizierten: Befunde und Konzepte. Hg. Projektträger im DLR. W. Bertelsmann Verlag GmbH & Co KG. Bielefeld 2014. Fachkraeftebedarf\_WIAB.pdf

S.21 [https://www.ams-forschungsnetzwerk.at/downloadpub/AMS\\_Studie\\_2021\\_gering%20](https://www.ams-forschungsnetzwerk.at/downloadpub/AMS_Studie_2021_gering%20)

Schiersmann, C., & Strauß, H. C. (2006). Profile lebenslangen Lernens: Weiterbildungserfahrungen und Lernbereitschaft der Erwerbsbevölkerung. (DIE spezial). Bielefeld: W. Bertelsmann Verlag.

<https://doi.org/10.3278/85/0004w>

Schiersmann, C., & Strauß, H. C. (2006). Profile lebenslangen Lernens: Weiterbildungserfahrungen und Lernbereitschaft der Erwerbsbevölkerung. (DIE spezial). Bielefeld: W. Bertelsmann Verlag.

<https://doi.org/10.3278/85/0004w>



Tikka, Laura 2020: VERKKO-OPISKELUN VAHVUUDET JA VAIKEUDET AIKUISOPISKELUSSA Mitä aiheesta on kirjoitettu suomalaisissa sanomalehdissä? Tampereen yliopisto, kandidaatintutkielma.  
<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/120141/TikkaLaura.pdf?sequence=2>

Vychová, Helena: Vzdělávání dospělých ve vybraných zemích EU, VÚPSV, v.v.i. Praha 2008,  
[https://katalog.vupsv.cz/Fulltext/vz\\_281.pdf](https://katalog.vupsv.cz/Fulltext/vz_281.pdf)

## 7.1 Verkkosivut, joita käytetty lähteenä

[https://www.f-bb.de/fileadmin/Projekte/Mewa/MeWA\\_Medienpaed\\_Konzept.pdf](https://www.f-bb.de/fileadmin/Projekte/Mewa/MeWA_Medienpaed_Konzept.pdf)

<https://www.bitschulungcenter.at/lernwelt/elp/>

<https://www.integrationshaus.at/de/projekte-programme/bildung/ak-dig-digitale-kompetenzen-von-migrant-innen-fuer-den-arbeitsmarkt>

[https://www.bfi.tirol/fileadmin/PDF/Projekte/BFI\\_Tirol\\_BFI\\_OOE\\_Methodensammlung\\_Digitales\\_Lernen\\_in\\_BABI.pdf](https://www.bfi.tirol/fileadmin/PDF/Projekte/BFI_Tirol_BFI_OOE_Methodensammlung_Digitales_Lernen_in_BABI.pdf)

[http://wp.gesob.at/wp-content/uploads/2018\\_Flyer\\_allgemein\\_Perspektivenwechsel2018.pdf](http://wp.gesob.at/wp-content/uploads/2018_Flyer_allgemein_Perspektivenwechsel2018.pdf)

<https://www.blink.it/blog/herausforderungen-blended-learning-erwachsenenbildung>

<https://www.oecd.org/els/emp/engaging-low-skilled-adults-2019.pdf>

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22753/hybridni-vzdelavani-v-dobe-postpandemicke.html>

<https://net-university.cz/blog/modely-tzv-blended-learningu-uvod-do-problematiky/>

[https://www.arbeiterkammer.at/infopool/akportal/FORBA\\_Endbericht.pdf](https://www.arbeiterkammer.at/infopool/akportal/FORBA_Endbericht.pdf)

<https://www.ecademy-learning.com/ausbildung-digital/blended-learning/>

<https://www.scoyo.de/magazin/familie/erziehung-entwicklung/selbststaendigkeit-von-kindern-foerdern/>

[https://www.researchgate.net/profile/Anke-Grotlueschen/publication/320756362\\_Blended\\_Learning\\_for\\_Less\\_Qualified\\_Learners/links/601ae8c045851589397d6760/Blended-Learning-for-Less-Qualified-Learners.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Anke-Grotlueschen/publication/320756362_Blended_Learning_for_Less_Qualified_Learners/links/601ae8c045851589397d6760/Blended-Learning-for-Less-Qualified-Learners.pdf)

<https://www.elearning-journal.com/2020/03/13/erfolgreiches-blended-learning/>

[https://www.f-bb.de/fileadmin/Projekte/Mewa/MeWA\\_Medienpaed.\\_Konzept.pdf](https://www.f-bb.de/fileadmin/Projekte/Mewa/MeWA_Medienpaed._Konzept.pdf)

[https://www.researchgate.net/publication/320756462\\_Blended\\_Learning\\_fur\\_gering\\_qualifizierte\\_Lerner](https://www.researchgate.net/publication/320756462_Blended_Learning_fur_gering_qualifizierte_Lerner)

[https://www.ams-forschungsnetzwerk.at/downloadpub/2018\\_WIAB\\_Digitale%20Kompetenzen\\_ams-studie.pdf](https://www.ams-forschungsnetzwerk.at/downloadpub/2018_WIAB_Digitale%20Kompetenzen_ams-studie.pdf)

<https://news.wko.at/news/wien/Lernen-wird-individuell.html>

<https://www.ams.at/unternehmen/personal--und-organisationsentwicklung/qualifizierungsfoerderung-fuer-beschaefigte>

<https://www.danaida.at/> [http://www.danaida.at/danaida\\_leitfaden\\_smartphone.pdf](http://www.danaida.at/danaida_leitfaden_smartphone.pdf)

[https://www.danaida.at/leitfaden\\_IKT\\_basis.pdf](https://www.danaida.at/leitfaden_IKT_basis.pdf)

<https://www.bitschulungcenter.at/lernwelt/elp/>

<https://www.integrationshaus.at/de/projekte-programme/bildung/ak-dig-digitale-kompetenzen-von-migrant-innen-fuer-den-arbeitsmarkt>

[https://www.bfi.tirol/fileadmin/PDF/Projekte/BFI\\_Tirol\\_BFI\\_OOE\\_Methodensammlung\\_Digitales\\_Lernen\\_in\\_BABI.pdf](https://www.bfi.tirol/fileadmin/PDF/Projekte/BFI_Tirol_BFI_OOE_Methodensammlung_Digitales_Lernen_in_BABI.pdf)

[http://wp.gesob.at/wp-content/uploads/2018\\_Flyer\\_allgemein\\_Perspektivenwechsel2018.pdf](http://wp.gesob.at/wp-content/uploads/2018_Flyer_allgemein_Perspektivenwechsel2018.pdf)

<https://wb-web.de/material/methoden/das-aktive-online-lernen-und-lehren-das-stufenmodell-von-gilly-salmon.html>

<https://www.vorwaerts.de/blog/zukunft-arbeit-weiterbildungen-attraktiver>

<https://www.blink.it/blog/herausforderungen-blended-learning-erwachsenenbildung>

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/76970/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-202107024157.pdf>

[https://www.researchgate.net/profile/Anke-Grotlueschen/publication/320756362\\_Blended\\_Learning\\_for\\_Less\\_Qualified\\_Learners/links/601ae8c045851589397d6760/Blended-Learning-for-Less-Qualified-Learners.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Anke-Grotlueschen/publication/320756362_Blended_Learning_for_Less_Qualified_Learners/links/601ae8c045851589397d6760/Blended-Learning-for-Less-Qualified-Learners.pdf)

<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/203892/umfrage/erfolg-versprechende-zielgruppen-fuer-die-e-learning-wirtschaft/#professional>

[https://www.researchgate.net/publication/320756462\\_Blended\\_Learning\\_fur\\_gering\\_qualifizierte\\_Lerner](https://www.researchgate.net/publication/320756462_Blended_Learning_fur_gering_qualifizierte_Lerner)

<https://news.wko.at/news/wien/Lernen-wird-individuell.html>

[https://www.panopto.com/blog/what-is-blended-learning/#:~:text=Blended%20learning%20\(also%20known%20as,to%20customize%20their%20learning%20experiences.](https://www.panopto.com/blog/what-is-blended-learning/#:~:text=Blended%20learning%20(also%20known%20as,to%20customize%20their%20learning%20experiences.)

<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/blended-learning#:~:text=%5Buncountable%5D,includin%20learning%20over%20the%20internet>

<https://www.edglossary.org/blended-learning/>

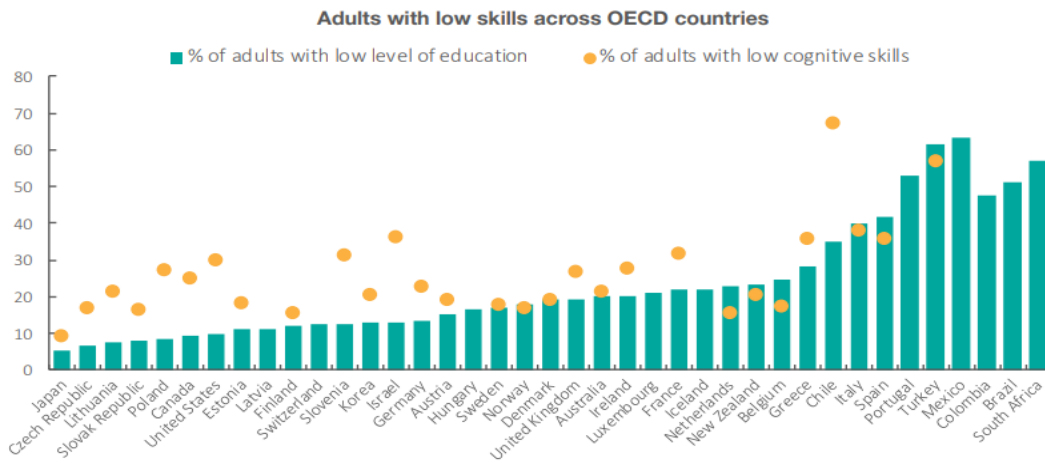
<https://www.panopto.com/blog/what-is-a-flipped-classroom/>

<https://www.proliteracy.org/Blogs/Article/505/What-are-the-Challenges-of-Implementing-Blended-Learning-in-Adult-Education>



## 8 LIITTEET

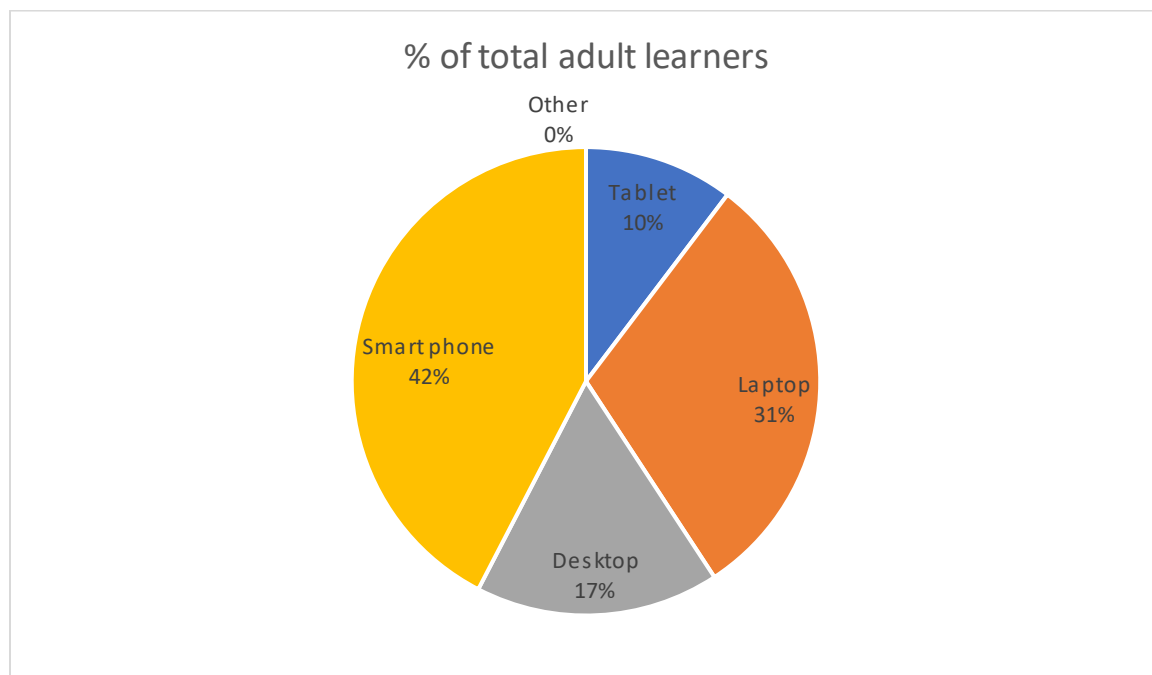
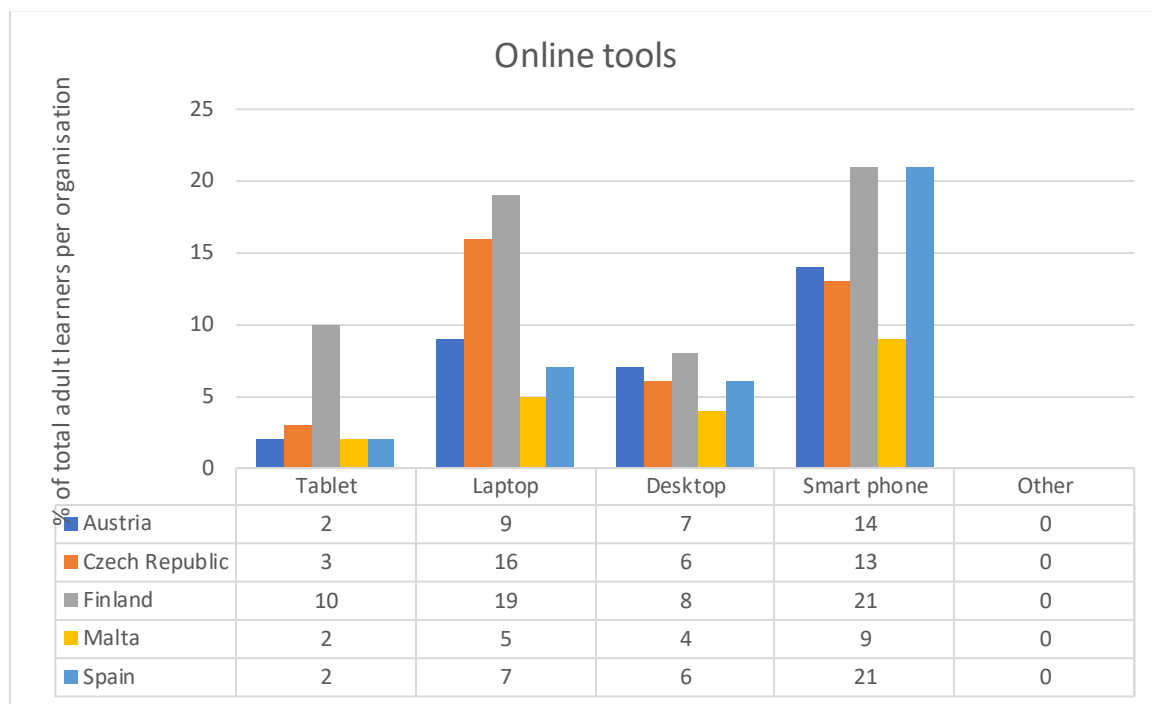
### 8.1 Annex A



Note: level of education is defined as below upper-secondary education, low cognitive skills is defined as literacy and or numeracy proficiency level 1 or below as assessed by PIAAC. Data for Belgium refers to Flanders only; data for the United Kingdom refers to England and Northern Ireland only; adults aged 25-64; data on cognitive skills are not available for Brazil, Colombia, Hungary, Iceland, Latvia, Luxembourg, Mexico, South Africa and Switzerland. Source: OECD education statistics database (2016), PIAAC (2012).

## 8.2 Annex B

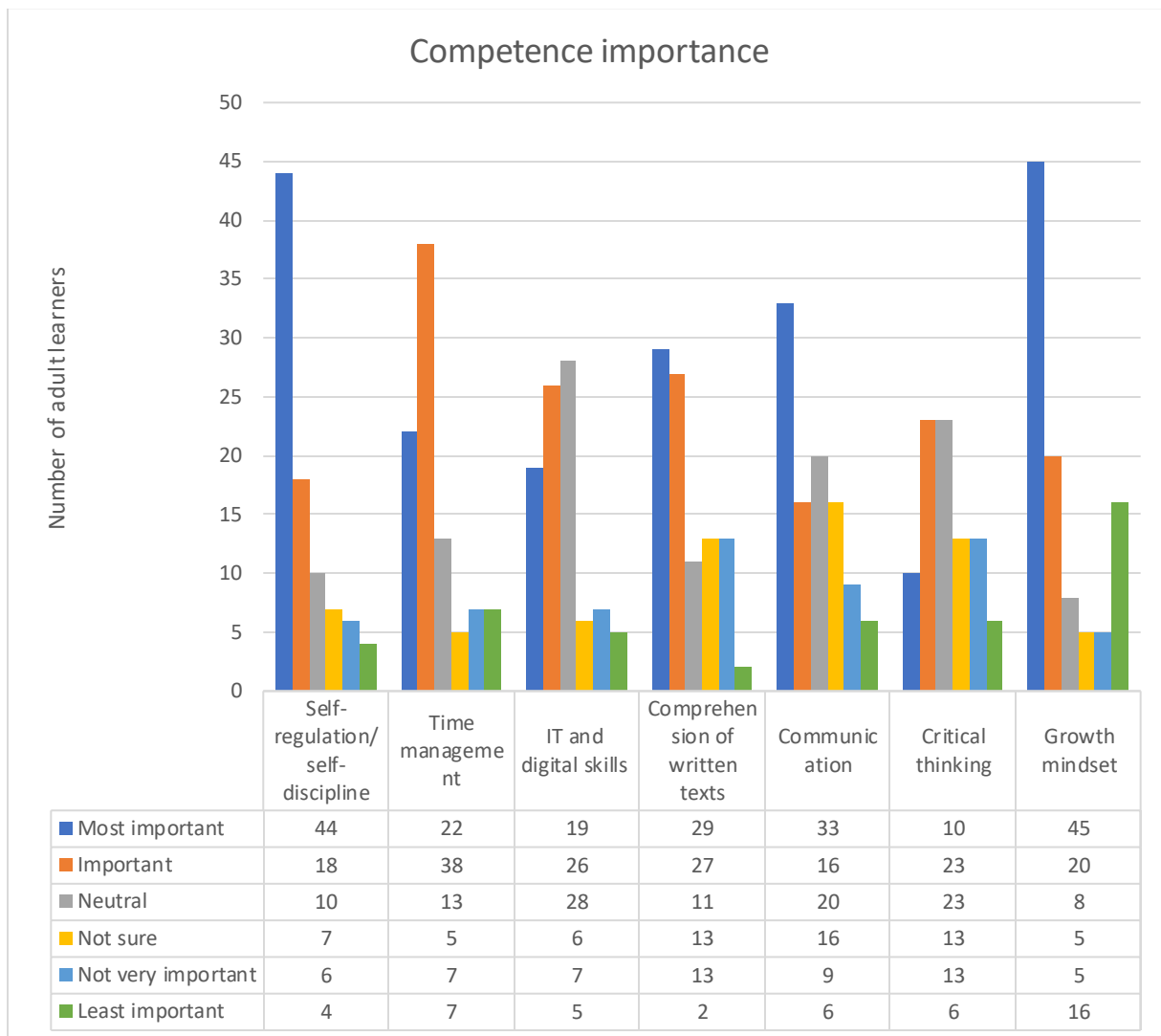
### Technology that learners have, and which can be used to follow a Blended Learning course



The adult learners who have answered this questionnaire have at least one digital device which they can use to follow an online course, with the majority of the students owning a smartphone. Therefore, it can be said that for these learners, the technical barrier would be related to the lack of knowledge about online tools, rather than the lack of digital tools.

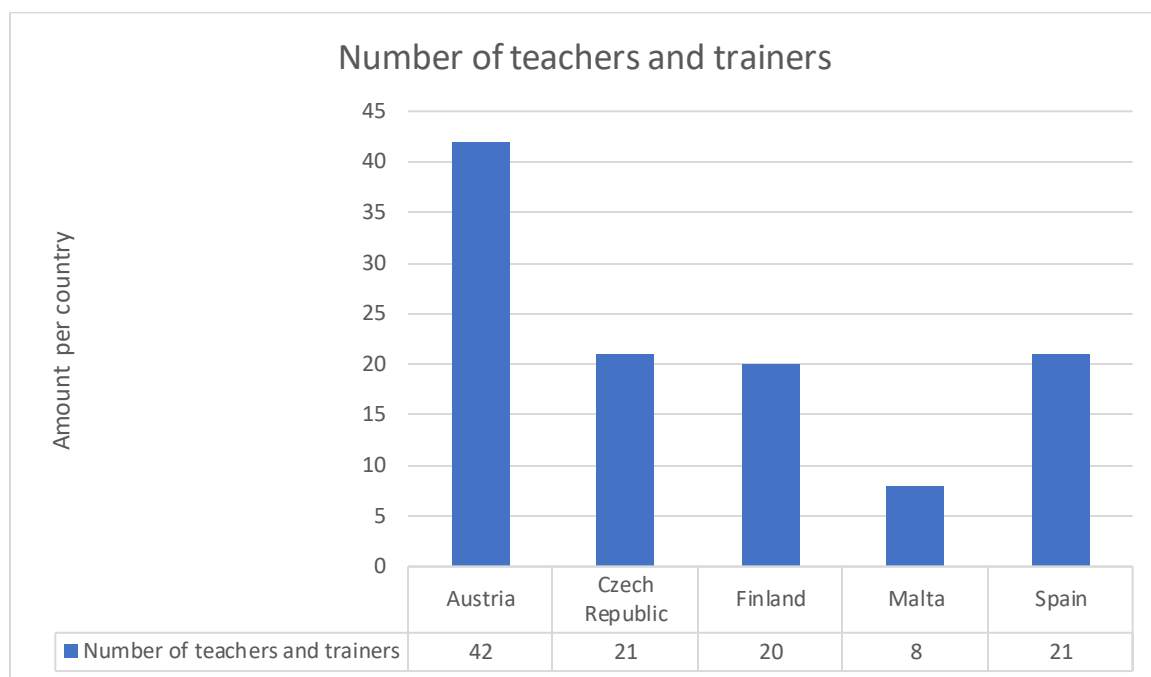
### 8.3 Annex C

#### Competencies according to their importance in relation to blended learning (all students)



The most important competencies are self-regulation and self-discipline, time management, IT and digital skills, and a growth mindset. Whilst 66% of the learners selected 'most important' or 'important' for growth mindset, it could be noted that 26% of the participants do not seem to understand the meaning.

## 8.4 Annex D



The above shows the number per country, of teachers and trainers who participated in the questionnaire.



# access 2learn



[www.access2learn.eu](http://www.access2learn.eu)



@access2blendedlearning



@access-2-learn



@access2learn



Co-funded by  
the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.